

25-05

DE KORHAAN

VOGELWERKGROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

verenigingsorgaan van de vogelwerkgroep het gooi e.o

verschijnt 5x per jaar

Redactie : Wim Duurland
Pieter Schut
Ruud Willemstein

Redactie adres : Menno Simonszhof 84, 1216 LM Hilversum

Verzending en ledenadministratie : Bep Dwars-van Achterbergh,
Prinsenstraat 15, 1211 LS Hilversum
tel. 035-233973

Illustraties : pag. 124, 133 en 135: Corrie van der Baan

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.

De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.

De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

INLEVEREN COPY : UITERLIJK 1 FEBR. 1992

INHOUDSOPGAVE

pag. 117 - 119	Programma
120 - 122	Bestuursmededelingen
123	Jubileumviering
123 - 124	Oeverzwaluwenkolonies in 1991
124	Nestkasten maken voor Kerkuilen
125 - 127	Huiszwaluwnesten in 1991
127 - 133	Lustrumfeest telpost Corversbos 1991
133 - 134	Excursie Flevopolder 3 nov.1991
134 - 136	Zilver naast de dijk
137 - 139	Excursie Naarderbos 1 dec. 1991
139	Nieuwe boeken
140	Nieuw vogelopvangadres in Baarn
	Vraag & Aanbod
141	Waar zijn ze gebleven?
141 - 144	Ontvangen literatuur
144 - 146	Veldwaarnemingen

Met de bedoeling de Milieuklachtentelefoon van de provincie Noord-Holland zoveel mogelijk onder de aandacht van het publiek te brengen is een poster ontwikkeld. Verzocht wordt om indien mogelijk de poster op te hangen op een zichtbare plek voor het publiek.

Indien U behoefte heeft aan meer posters of folders kunt U die bestellen bij de Milieuklachtentelefoon. Telefoonnummer 023-310200.

PROGRAMMA

- Zondag 5 jan. Ochtend-wandelexcursie Bergse Pad - Dammerkade.
We verzamelen om 9.00 uur op de parkeerplaats bij de R.K. kerk in Ankeveen.
Deze excursie is onder leiding van Karel Brink en Frank v.d.Weijer.
Laarzen en eventueel brood en drinken meenemen.
- Dinsdag 14 jan.'92 Werk/contactavond in de Godelindeschool.
We gaan waarnemingskaarten in het archief insteken.
- Zaterdag 18 jan. Ochtend-wandelexcursie door de 's Gravelandse Landgoederen, o.l.v. Inge en Rick van den Akker.
Het is de bedoeling dat we er een flinke wandeling van maken. Goede wandelschoenen zijn nodig.
Lidmaatschap van Natuurmonumenten meenemen en brood en drinken.
Verzamelen om 9.00 uur bij het bezoekerscentrum Corversbos Vaartweg 202 te Hilversum.
- Donderdag 23 jan. Deze avond is anders dan U gewend bent. De heer H.Harder van de veldpolitie zal het een en ander vertellen over de taak en de werkwijze van die veldpolitie. Hij heeft enkele dia's, maar de nadruk zal meer liggen op de informatie dan op de plaatjes. Onderwerpen die aan de orde (kunnen) komen zijn o.a. hoe de vogelwerkgroep en particulieren de veldpolitie 'behulpzaam' kunnen zijn; vogelvangst; Vogelwet, vis- en wildstroperij; roofvogelvervolgning; milieuwetgeving; natuurbeschermingswet.
De heer Harder kan en wil echter over ieder onderwerp met betrekking tot de veldpolitie vertellen. Dus als U vragen hebt dan kunt U die vanavond stellen.
De avond begint om 20.00 uur en wordt gehouden in de Goede Herderkerk aan de Simon Stevinweg, hoek Lieven de Keylaan te Hilversum.
- Zaterdag 25 jan Contactdag Landelijke Werkgroep Vogeltrektellen (Speciaal voor ieder die op de telpost Corversbos is geweest).
Plaats: De Blijde Boodschap, Marokkodreef, Utrecht/Overvecht.
Aanvang: vanaf 09.30 uur.
Onderwerpen: Rotganzen, ringonderzoek, kraanvogeltrek, etc.
- Zondag 2 febr. Ochtend-wandelexcursie Amsterdamse Waterleidingplassen.
Excursieleider Jan van Bergeik.
We verzamelen om 8.30 uur op het Oosterspoorplein.
Brood en drinken meenemen.

- Dinsdag 11 febr.   Halfjaarlijkse vergadering van de subgroep Avifauna in de Godelindeschool. Elders in deze Korhaan vindt U meer informatie over deze avond.
- Zaterdag 15 febr.   Auto-dag-Ganzenexcursie Friesland, o.l.v. Fred van Klaveren en Jolande Bosman.
Verzamelen om 7.00 uur op het Oosterspoorplein in Hilversum, (achterkant centraal station).
Brood en drinken meenemen.
- Donderdag 27 febr.   Vanavond houdt Frans Parmentier een lezing over weidevogelbescherming in Noord-Holland. Frans Parmentier coördineert dit in Noord-Holland. Als het allemaal lukt, begint de avond met de video-film "Vreemde op het land". Deze film laat de weidevogelbescherming zien zoals die in Waterland plaats vindt door de samenwerking tussen boeren en vogelaars. Ook zal gesproken worden over hoe het beschermen in het veld er aan toe gaat. De resultaten zullen niet vergeten worden. Op deze avond kunt U zich opgeven om de weidevogels te beschermen.
Om 20.00 uur beginnen we in de Goede Herderkerk aan de Simon Stevinweg, hoek Lieven de Keylaan te Hilversum.
- Zaterdag 29 febr.   Avond-uilenexcursie, o.l.v., Jelle Harder, Ron v/d Brink, Fred v. Klaveren.
We verzamelen om 20.30 uur op de parkeerplaats bij het Corversbos.
- Dinsdag 10 mrt.   Werk-kontaktavond,
- Zaterdag 14 mrt.   Ochtend-wandelexcursie Gooische Noord flank o.l.v Willem Kraak.
We verzamelen om 7.00 uur bij de speeltuin van Oud-Valkeveen (Huizen). Brood en drinken meenemen.
- Donderdag 26 maart   Deze avond wordt georganiseerd door de Gierzwaluwenwerkgroep.
In de eerstvolgende Korhaan zullen wij U hierover nader berichten.
- Zondag 29 mrt.   Ochtend -wandelexcursie rond Stichtse Brug, o.l.v. Rob van Maanen en Mark van Houten.
We verzamelen om 7.00 uur bij het surfstrand.
- 3-4-5- april   Voorjaarsweekend Terschelling.
We kamperen weer in de "Jonge Jan" in Formerum
Schriftelijke opgave voor 1 maart 1992 bij Joke v.Velsen.
Naam, adres, telefoonnr. in bezit van auto graag vermelden.
Kosten f95,-, voor 1 mrt. overgemaakt zijn bij Penningm.
L.Mudde V.W.G. 't Gooi e.o. Slauerhoffstr.6, Weesp met vermelding, Voorjaarsweekend Terschelling.
Bij onvoldoende aanmeldingen wordt het bedrag verhoogd met f 15,- per persoon.
Meenemen: Verrekijker, evt. telescoop, slaapzak, sloop, handdoek washand, thermoskannetje (voorzien van naam op de kan

en op de deksel), warme kleding, muts wanten, regenkleding, laarzen, brood voor vrijdagavond en zaterdagmorgen.

We vertrekken met de laatste boot heen en de laatste boot op zondag terug!

Men dient ruim drie kwartier van te voren aanwezig te zijn bij de haven van Harlingen. Meld je bij aankomst dit i.v.m. de aankoop van kaartjes met de kortingskaart. Bent u te laat dan zijn de extra kosten voor het bootkaartje voor Uw eigen rekening.

U dient zelf voor vervoer naar Harlingenhaven te zorgen. Elke deelnemer ontvangt een lijst met deelnemers en hun telefoonnummer, zodat u onderling Uw vervoer kunt regelen. Er worden bij afmeldingen administratiekosten en de gemaakte overnachtingskosten berekend.

Donderdag 23 apr. Terwijl het buiten warmer wordt (hopelijk), krijgt U dia's te zien van Noord-oost Siberië. De heer G. de Roos, beter bekend als "Mosje", van Vlieland zal dan namelijk de lezing verzorgen. De heer de Roos is o.a. bekend van het steltloperonderzoek dat hij al vele jaren op het waddeneiland Vlieland houdt. Wellicht dat U hem op één van de weekeinden van de VWG op Vlieland hebt gezien. Naast dit onderzoek is hij ook enkele keren in Noordoost Siberië geweest. Onder andere de Kolymadelta in het noorden. Naast de vogels kunt U ook dia's van het landschap en van plantjes verwachten. Aan vogels zijn te verwachten: Ross Meeuw, Lepelbekstrandloper, Grote Kanoet, Keizersgans, Stellers Eider, Brileider, Krombekstrandloper, franjepoten, Grote Grijze Snip, Steenloper, Buffbreasted Sandpiper. Deze laatste is een voorbeeld van een relictsoort. De soort is na de scheiding van Siberië van Alaska (door de Beringstraat) in Siberië achtergebleven. Verder komt hij alleen nog in Amerika voor. Zoals altijd wordt de lezing gehouden in de Goede Herderkerk aan de Simon Stevinweg, hoek Lieven de Keylaan te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

DEELNEMERS AAN DE EXCURSIES WORDT DRINGEND VERZOCHT OM BIJ ALLE EXCURSIES VOOR DE AANGEGEVEN TIJD AANWEZIG TE ZIJN, ZODAT OP TIJD VERTROKKEN KAN WORDEN!!

Voor de goede orde wijzen wij er op dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenoot-leden van de vogelwerkgroep. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

Om alvast te noteren:

Het najaarsweekend Terschelling is op 2 - 3 en 4 oktober!

BESTUURSMEEDEDELINGEN

De wintertijd staat weer voor de deur. Hoewel het op het ogenblik met de koude nog wel meevalt, lag er in het weekend waarin de watervogeltellingen werden gehoduen, 16 en 17 november, in enkele waaien van de Eempolders zelfs overdag al een laagje ijs. Ook in mijn tuin is de naderende wintertijd al zichtbaar. Daarin zijn nu alweer regelmatig Roodborsten en Winterkoninkjes waar te nemen.

Voor veel vogels is een koude winter een heel moeilijke tijd. Veel mensen trekken zich in de winter het lot van de vogels aan. Onze gevederde vrienden worden massaal gevoerd. Het lokken van vogels op de voerplank in de tuin is dan ook voor velen een interessante bezigheid en er worden door sommige mensen vele uren besteed aan het observeren van het gedrag van de vogels op de plank. Op deze wijze is al veel kennis van de vogels verzameld. Door deze aandacht is ook de bereidheid om iets te doen aan de bescherming van vogels toegenomen.

Toch kan het voeren ook negatieve gevolgen hebben. In sommige gevallen wordt niet de juiste soort voer aangeboden en het zijn vaak juist de niet zo sterk bedreigde soorten die van het voedsel profiteren. De gevolgen zijn goed merkbaar in landen waar nog veel intensiever wordt gevoerd dan bij ons. Zo wordt er bijvoorbeeld in Noord-Amerika zo vreselijk veel gevoerd, dat daardoor al heel duidelijke veranderingen zijn opgetreden in de vogelstand en in het gedrag van sommige vogels. Zo blijven in sommige staten enkele soorten kolibri's, die in de winter eigenlijk naar het Zuid-Amerikaanse deel van het continent zouden moeten trekken, nu gewoon de hele winter in het noorden. In een aantal van de noordelijke staten is de natuurlijke trekroute van sommige soorten vogels totaal verlegd naar meer bewoonde gebieden omdat daar massaal voedsel wordt aangeboden door de bewoners. In Canada en de Verenigde Staten zijn er dan ook veel "backyard birders". Mensen die zich wel intensief met het observeren van vogels bezig houden, maar eigenlijk uitsluitend vanuit de eigen comfortabele zitplaats. Liefst achter glas. Het vogelen in het vrije veld is daar veel minder populair dan hier in West-Europa. Hoewel ook in ons land de gevolgen van het voeren merkbaar zijn, is het nog niet zo ver gekomen als in de Verenigde Staten. Ik hoop dat dat zo blijft en dat het voeren van vogels in de winter op een verstandige manier wordt uitgevoerd. Eigenlijk is het voeren in perioden dat het niet of nauwelijks vriest of sneeuwt niet echt nodig. U zou zich dan eigenlijk tevreden moeten stellen met het observeren van de vogels die toevallig maar eens in Uw tuin langs komen om zich te laten bewonderen (en zich door enthousiaste leden van onze VWG te laten registreren natuurlijk!).

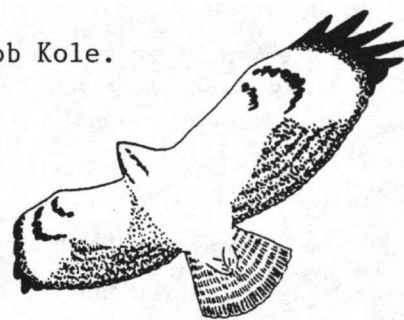
De trektelpost van het Corversbos vierde het eerste lustrum op 12 en 13 oktober. Om de aandacht van het publiek te trekken waren er affiches opgehangen en op de telpost zelf waren informatieborden geplaatst. Ook werden voortdurend de telresultaten op een groot bord genoteerd. Onder leiding van Fred van Klaveren en met behulp van een "harde kern" van enkele enthousiaste tellers werd de post vanaf juli tot eind november elke woensdag en zaterdag bij weer en wind bemand. Hoewel het weer op zondag 13 oktober niet erg meewerkte, is het jubileumweekend heel succesvol verlopen.

Wij wensen alle medewerkers van deze groep hierbij nog veel succes toe bij nog volgende tellingen.

In oktober is er weer een vogelherkenningscursus gestart. Op 6 november was het voor de subgroep Cursus een bijzondere avond. Het was toen namelijk de tweehonderdvijftigste cursusavond in de zaal van de Zuiderkerk in Bussum. De groep organiseert deze cursussen nu al bijna twintig jaar. De groep die in dit najaar heeft deelgenomen is de veertigste groep. Dit is natuurlijk een bijzondere prestatie. De leden van de subgroep werden die avond dan ook in het zonnetje gezet en kregen een kleine attentie aangeboden. De leden van deze groep doen dit werk nu al vele jaren. Sommigen van hen zelfs al vanaf de oprichting van de groep, bijna 20 jaar geleden. Ik wil alle leden van deze subgroep hierbij nogmaals hartelijk danken voor hun grote inzet en voor hun enthousiasme.

Eigenlijk kan deze avond op 6 november in zekere zin worden gezien als de opening van het jubileumjaar. Volgend jaar bestaat de vogelwerkgroep 25 jaar. Vanzelfsprekend zal dat jaar niet onopgemerkt voorbijgaan. Er wordt dan ook al druk gewerkt aan de voorbereidingen van een aantal "jubileum-activiteiten". U zult daar in de komende Korhanen nog wel meer over lezen.

Rob Kole.

MUTATIES LEDENBESTAND

Nieuwe leden:

				Tel.:	
E.Anhalt-van Houten	B. Ingellaan 22	1244 PA	Ankeveen	035-61938	
A.Anhalt (hsgen.lid)	idem	idem			
J.L.Bos	Heemraad 5	1412 DM	Naarden	02159-48893	
Mw. N.Bron	Middenweg 136	1394 AP	Ned.den Berg	02945-4272	
R.F.Chrispijn (hsgen.)	Bijlstraat 1A	1402 PH	Bussum		
Mw.E.Eggenkamp	Amstenrade 21	1275 DS	Huizen	02152-42333	
Mw. J.Gruber	Drakenburgerweg 131	3741 GM	Baarn	02154-25287	
J.F. v.'t Hooft	v.Ostadelaan 8	1213 EJ	Hilversum	035-249425	
Mw. v.'t Hooft (hs.gen.lid)	idem	idem			
Mw. L.Kroonen	Magdaleenweg 7	1271 XG	Huizen	02152-67671	
M.Meijer	Heemraad 3	1412 DM	Naarden	02159-49281	
PTT Fotoclub p/a					
J.Woerdman	Strackenstraat 99 ^{IV}	1067 KV	Amsterdam	020-6138639	
Mw. G.Röpcke	Meentweg 81C	1406 KE	Bussum	02159-38674	
P.Steenbrink (hsgld)	Magdaleenweg 7	1271 XG	Huizen	02159-67671	
J.B.Visser	Stadsgracht 57	3752 XO	Bunschoten	03499-82445	
R. de Voogd	Leksmondhof 147	1108 ET	Amsterdam	020-6970576	

Adreswijzigingen:

P. de Jong	Heemraadweg 401	1382 GZ	Weesp	02940-80973
G.Mijnhout	Groeselaan 393bis	3521 BZ	Utrecht	030-946113
R.I.N.-D.L.O.	Postbus 9201	6800 HB	Arnhem	
S.Staps	Pr.Mauritslaan 17	3832 CG	Leusden	033-951422
Vogeljaar p/a W.Werkman,	Boterbloemstr.20	5321 RR	Hedel	04199-1967

Opgezegd:

R.Barlo	Ned.den Berg	M.Otten	Blaricum
P.Dieperink	Amsterdam	K.Reyne	Bussum
A.Huizinga	Huizen	H.C.Schreuder	Naarden
S.Jansen	Kortenhoef	A.Stegenga	Kortenhoef
H.Knol	Den Dolder	J.Vrakking	Ned.den Berg
Mw. P. la Maitre	Soest	Hr. & Mevr.M.Verschuren	Soest
S.H. v.d. Meulen	Makkinga	Hr. & Mevr. Volkers	Weesp
B.Nagelmaker	Baarn	M.Zwier	Huizen
M.Openneer	Bussum		

VERGADERING VAN DE SUBGROEP AVIFAUNA

Op dinsdag 11 februari 1992 houdt de subgroep AVifauna weer haar halfjaarlijkse vergadering. Deze vergadering zal plaatsvinden in de Godelindeschool (MEAO) aan de Pater Wijnterlaan 16 in Naarden. Tijdens deze vergadering zullen de volgende punten aan de orde komen:

- Een presentatie over de projecten van SOVON. Deze presentatie wordt verzorgd door Jan van der Winden, de coördinator van het district waar de vogelwerkgroep onder valt, en Henk Wessels, werkzaam bij SOVON.
- Stand van zaken van de inventarisaties en tellingen die deze zomer gehouden worden.
- Plannen voor het komende (winter)halfjaar.

Gezien het bovenstaande wil ik aan de huidige coördinatoren vragen om:

- Mij op de hoogte te brengen van de stand van zaken indien zij zelf verhinderd zijn;
- Aan mij door te geven als zij van plan zijn om met bepaalde activiteiten te stoppen, zodat voor deze activiteiten zo mogelijk een ander gevonden kan worden.

De notulen van de vorige vergadering (op 10 september 1991) zijn te vinden in de Korhaan (Jaargang 25, nr 4, okt.1991, pag.95-97).

Verder wil ik aan iedereen, die met plannen rondloopt om een bepaalde activiteit op te starten, vragen om deze plannen zo vroeg mogelijk aan mij door te geven. Mijn adres en telefoonnummer staan achterin de Korhaan.

Tot slot rest mij dan nog om iedereen uit te nodigen om naar deze avond te komen. Hoe meer actieve mensen, des te meer plannen gerealiseerd kunnen worden.

Willem-Jan Hoeffnagel.

VOGELKALENDER 1992

Als U deze Korhaan ontvangt is het Sinterklaasfeest al voorbij, maar ook met Kerstmis kunt U menigeen een plezier doen met de prachtige kalender waarover we U in de vorige Korhaan berichtten (pag.105).

En om het sommigen van U wat makkelijker te maken is er nu ook een verkoopadres in Huizen.

De kalender is nu dus verkrijgbaar bij:

Loes Hartog, B.Ingellaan 12, Ankeveen, tel. 035-61905

Jos Meulman, De Drost 2, Huizen, tel. tel. 02152-57106

Jaap Taapken, Bilderdijklaan 25, Baarn, tel. 02154-20303

Joke van Velsen, Dotterbloemlaan 39, Baarn, tel. 02154-18804

JUBILEUMVIERING

In 1992 bestaat de VWG Het Gooi e.o.
25 jaar.

In samenwerking met Vogelbescherming
gaan we dit vieren op 16 mei 1992

Noteer die datum alvast in Uw agenda!
'sMorgens zullen er excursies plaats-
vinden en 'smiddags is er een pro-
gramma met lezingen e.d.

In de volgende Korhaan komt hierover
nadere informatie.

OEVERZWALUWENKOLONIES IN 1991

Dick A. Jonkers

De enige kolonies die dit jaar binnen het werkgebied zijn gevonden, lagen in de gemeenten Naarden en Muiderberg. Een drietal kleine kolonies was aanwezig op het industrieterrein van Naarden, ten westen van het ANWB-Wegenwachstation. Twee ervan, met resp. zes en negen nesten, zaten in bergen zwarte grond; één ervan met vier nesten in een berg wit zand. Bij een controle op 23 juni bleek er aan deze hoop gegraven te zijn en waren de nesten verdwenen. De kolonie van Muiderberg is dezelfde als die van 1990, in een zanddepot bij de afrit van de A6 naar de A1. In de zandwand waren twee concentraties van negen en negentien nesten. Door verstuiving gingen enige nesten verloren.

Behalve deze kolonies zijn ook een aantal lokaties onderzocht, waar in het verleden werd genesteld. Van de wand langs de A27 ter hoogte van het viaduct bij het Valse Bos is niets meer over. De lokatie bij de rioolzuiveringsinstallatie in de Horstermeer bestaat niet meer. Een wand die nog wel aanwezig is bevindt zich langs de A1 ter hoogte van de Oostdijk bij Naarden. Hoewel er dit jaar evenals de twee voorgaande jaren niet is gebroed, heeft deze wand nog wel de potentie om aan Oeverzwaluwen nestgelegenheid te bieden. In eerste instantie zal daartoe de omgeving van de wand vrij gemaakt moeten worden van begroeiing, waardoor er een meer open karakter ontstaat. Rijkswaterstaat, eigenaar van het voormalige depot, heeft plannen om er een permanente kunstwand te gaan maken. Voortdurend onderhoud, noodzakelijk door mogelijke erosie, kan hierdoor achterwege blijven.

De voormaligegroeve Oostermeent in Blaricum was ook dit jaar weer onbewoond. Wat de werkelijke oorzaak daarvan is, is niet duidelijk. De wand is over de volle lengte in ieder geval te laag. Door aan de onderzijde zand te verwijderen kan de oppervlakte worden vergroot. Een mooie klus voor onze vogelwerkgroep! Deze werkzaamheden hebben alleen zin als voor de waterplasjes een soort omheining met draad wordt gezet. Verder ook enkele bordjes met informatie over de wand en zijn bewoners. Regelmatig werden hier spelende kinderen aangetroffen. Het verwijderen van de grote ontsierende en voor de zwaluwen hinderlijke zandhopen zou ook een goede zaak zijn.

Recent overleg met het Goois Natuurreservaat heeft er inmiddels toe geleid dat deze organisatie zal proberen voor het seizoen 1992 deze oeverwaluwanwand te restaureren.

Met dank aan Jelle Harder, die de bewoonde kolonies regelmatig controleerde. Aren de Later verleende hem daarbij assistentie. De controles op de andere plaatsen werden door Adri Vermeule en de auteur uitgevoerd.

NESTKASTEN MAKEN VOOR KERKUILEN?

De werkgroep 'Kerkuilen' is sinds oktober 1989 actief. De voornaamste activiteit is het plaatsen van nestkasten in geschikte gebieden. Momenteel hangen er in ons werkgebied ca. 23 kasten. Deze kasten zijn gemaakt en geplaatst door een werkgroep van de Stichting Vrijwillig Natuur- en Landschapsbeheer. Helaas is het dit jaar waarschijnlijk niet mogelijk dat zij weer kasten kunnen maken.

We zullen dan ook gaan proberen om zelf kasten te maken. Hiervoor zijn we nog op zoek naar: hout (liefst oud)
werkruimte
opslagruimte
mensen om de kasten te maken.

Door tijdgebrek hebben we echter nog niets kunnen regelen. Maar als U zich alvast aanmeldt dan kunnen we snel aan de slag. Voor de opslagruimte is het van belang te weten dat de kasten 50x80x50 cm meten. Afhankelijk van de behoefte en de tijd zullen de kasten korter of langer moeten worden opgeslagen.

Dus indien U beschikt over:

hout
werkruimte
opslagruimte
en/of mee wilt helpen

dan kunt U contact opnemen met ons.

Inge en Rick van den Akker
Gooiergracht 15
1251 VA Laren NH
Tel. 02153-83071.

N.B. Nog net voor het ter perse gaan van deze Korhaan kwam er een melding binnen dat er bij een van de bovengenoemde 23 nestkasten uitvliegende Kerkuilen zijn waargenomen. Het is niet helemaal zeker of hier sprake is van een broedgeval, maar klaarblijkelijk is de betreffende kast wel bewoond en is er alle aanleiding om hier in het komende broedseizoen extra aandacht aan te schenken.

Volgend jaar hoort U hier meer van!

HET VOORKOMEN VAN HUISZWALUWNESTEN IN 1991
IN HET GOOI EN OMSTREKEN

Dick A. Jonkers

Inleiding.

Voor de veertiende achtereenvolgende keer werden de nesten van Huiszwaluwen in alle gemeenten binnen het werkgebied van de vogelwerkgroep opgespoord en genoteerd. Daar bleef het niet bij. In een samenwerkingsproject met Vogelbescherming werden in Kortenhoef kunstnesten opgehangen. Andere plaatsen in Nederland waar dit gebeurde waren Hoge en Lage Zwaluwe, Spaarnwoude en Ens. Doel van dit project is om na te gaan of het mogelijk is de stand van de Huiszwaluw te verhogen door het ophangen van kunstnesten. Uitgangspunt is dat gebrek aan nestmateriaal een van de oorzaken van de verdwijning of achteruitgang is. In het buitenland zijn door deze werkwijze te volgen goede resultaten geboekt. Corrie van der Baan selecteerde de woningen voor de kunstnesten, zorgde voor toestemming van de bewoners en controleerde de nesten in het broedseizoen. Ab Grobbe zette zich in voor het ophangen.

De Huiszwaluw en het weer.

Het koude en natte voorjaar stimuleerde de Huiszwaluwen niet tot nestelactiviteiten. Op enkele plaatsen verdwenen zij zelfs voor een tijdje om later alsnog terug te keren. Dit voorjaar was er dus wel vochtig materiaal om een nest van te bouwen. Door de lage temperaturen was de insektenactiviteit gering, wat de conditie van de vogels negatief beïnvloed zal hebben. Elders in ons land werd dan ook geconstateerd dat de Huiszwaluwen na enige tijd weer verdwenen, maar uiteindelijk toch nog terugkeerden. Toen het weer in de loop van juni begon te verbeteren nam het aantal paren dat nesten bouwde toe. De late start van het broedseizoen was er de oorzaak van dat er zeer weinig vervolgsels waren.

Kunstnesten.

De bezetting van de in 1990 opgehangen 24 kunstnesten in Kortenhoef was boven verwachting. Waren er vorig jaar nog maar zes bezet, dit jaar liep het aantal op tot twaalf. Van dedit jaar in het kader van het proefproject met Vogelbescherming in Kortenhoef opgehangen 70 kunstnesten was er niet een bezet. Dit is nog geen reden om te wanhopen en de proef als mislukt te beschouwen. Ervaringen in het buitenland wijzen erop dat het jaren kan duren voordat de nesten in gebruik worden genomen. Na circa drie jaren kregen de Huiszwaluwen belangstelling om er te gaan nestelen. Het onmiddellijke succes van de in het vorig jaar opgehangen nesten mag dan ook niet als maatgevend worden beschouwd. De nesten werden trouwens gemonteerd op plaatsen waar in 1989 volop gebroed was en bovendien een kleine kolonie aanwezig was.

Aantallen.

Aan de gegevens over de periode waarin geteld werd, was te merken dat de medewerkers rekening hadden gehouden met het late broedseizoen. Een aantal ervan herhaalde in de periode juli/augustus de tellingen om na te gaan of er nog nesten waren bijgebouwd. Het aantal gevonden nesten bedroeg 718 (1990: 739). In hoeverre deze lichte afname veroorzaakt is door de weersomstandigheden zal wel nooit te achterhalen zijn. Een complex van factoren heeft invloed op populatiedynamische ontwikkelingen en het weer is er daar een van. Daarnaast speelt ook de telaktiviteit een rol. In Nederhorst den Berg werd vorig jaar niet geteld. Achteraf is gebleken dat de aantallen in Hilversum en Bussum op dezelfde lokatie geteld zijn. Waarschijnlijk is dat al jaren zo. Deze fout kwam aan het licht doordat sinds twee jaar formulieren worden verwerkt, waarop de exacte nestlokaties moeten worden vermeld. Voortaan zal, om vergissingen in de toekomst te voorkomen, de naam van deze lokatie als Bussum (gemaal Karnemelksloot) in het gemeente-overzicht worden vermeld.

De 'verdwenen' kolonie van Huizen is opnieuw gevonden. Sinds enkele jaren jaagden in de broedtijd bij het surfstrand enkele tientallen exemplaren. Naspeuringen in de aanliggende wijk Huizermaat-Noord leverden geen positieve resultaten op. Tot in 1990 na het broedseizoen op een volkomen onverwachte plaats in de wijk Huizermaat-West + 25 nesten werden gevonden. Dit jaar bevonden zich op die plaats 30 nesten. In de rest van de wijk werden nog 27 nesten aangetroffen. Samen met elders in de gemeente gebouwde nesten was Huizen dit jaar goed voor ruim zestig nesten (tabel 1).

Broedlokaties.

Een groot aantal tellers benutte de mogelijkheid om aan te geven waar de Huiszwaluwen hun nesten hadden gebouwd. Op deze wijze werden gegevens van 583 nesten verkregen.

Tabel 1.

Aantallen nesten van Huiszwaluwen per gemeente in 1991 ( ) = 1990.

Muiden/Muiderberg	173	(219)
Weesp	35	(32)
Nigtevecht	8	(9)
Nederhorst den Berg	27	(?)
Vreeland	41	(43)
Loenen	21	(25)
Nieuwersluis	18	(18)
Naarden	51	(54)
Bussum (gemaal Karn.sloot)	24	(19)
Ankeveen	16	(20)
's-Graveland	39	(30)
Kortenhoef	57	(93)
Loosdrecht	46	(47)
Hilversum	24	(19)
Hollandse Rading	5	(6)
Huizen	63	(8)
Blaricum	23	(25)
Eemnes	13	(15)
Eemdijk	56	(45)
Eembrugge	2	(1)

Het merendeel van de nesten bevond zich aan huizen binnen de bebouwde kom (255). Boerderijen scoorden met in totaal 124 nesten ook vrij hoog, evenals vrij staande woonhuizen (110). In Eemdijk bleken nogal wat oude huisjes te zijn gesloopt. Tot nu toe heeft dit nog geen consequenties gehad, maar bij voortzetting van een dergelijke activiteit zijn deze wel te verwachten. Nieuwe in de plaats daarvan gebouwde woningen kunnen ongeschikt zijn. In Muiden werd een nest gevonden aan een boerderij, ingeklemd tussen de later gebouwde huizen. Ook werden 30 nesten aan kazernes gevonden, in dit geval binnen de vesting Naarden. In Breda zitten al vele jaren nesten aan kazernes. De aantallen daar lopen nu al jaren achtereen sterk terug (Veenhuizen 1986). Het gemaal aan de Karnemelksloot bij Bussum herbergde dit jaar 24 nesten. Van jaar tot jaar zijn er wel verschillen, die echter nog niet op afname wijzen. Evenals vorig jaar waren de nesten aan het gemaal bij de Keverdijkse polder weer verwijderd. Komende winter zal contact worden opgenomen met het waterschap om deze ongewenste handeling te laten beëindigen. Aan schuren werden 22 nesten gevonden. De enige fabriek die door Huiszwaluwen tot broedplaats was verkozen was die van Quest International in Naarden. Deze broedplaats is al heel lang bezet. Ondanks de zeer sterke voorkeur voor het bevestigen van het nest aan een lichte ondergrond was er dit jaar in Weesp een lokatie waar het nest onder een kap met een donkere ondergrond was gebouwd.

Koloniegrootte.

Ten opzichte van vorig jaar was het aantal vestigingen (218) iets groter dan vorig jaar. Iets minder dan de helft bestond uit één nest; het aantal met twee tot vijf nesten was 43%. Er waren vijftien lokaties met 6-10 nesten, zeven met 11-25 nesten en één met 26-50 nesten. Dit was dezelfde lokatie als het vorig jaar aan het dijkhuis in de Noordpolder tussen Muiden en Muiderberg. De verspreiding over het gebied was vrijwel gelijk aan die van 1990 (Jonkers 1990).

Aan de tellingen werd dit jaar door de volgende personen meegewerkt:

F.A.van den Akker, I.van den Akker-Karsemeyer, Y.Bosman, A.S. en W.L.Driessen, N.Dwars, L.J.Dwars-van Achterbergh, J.Gouw, H.Hardon, R.Hofmeester, F.A.van Klaveren, N.A.Klippel, W.Langendorff, J.M.F.Meulman, J.Meyer, L.Mudde, M.van der Pol, K.Pranger, H.W.Reddingius-Schreuder, J.Rouhof-Nagel, J.Terlouw en A.P.Vermeule.

Bij deze dank aan bovengenoemden.

Geraadpleegde literatuur:

Jonkers, D.A. 1990, Huiszwaluwnesten in het Gooi en Omstreken in 1990. De Korhaan 24 (4) 100-103.

Veenhuizen, W. 1986. De Huiszwaluw in de provincie Noord-Brabant. Het Vogeljaar 34 (4/5) : 187-195.

1987 TELPOST CORVERSBOS 1991

LUSTRUMFEEST TELPOST CORVERSBOS 1991

A.van Klaveren

In de herfst van 1990 grapte iemand over het aanstaande -eerste- lustrum van de telpost in 1991. Nu twijfelden we (de telgroep) er niet aan of we deze verjaardag zouden halen. Wel bleef de vraag of we, al of niet in bescheiden mate, 'iets van dit lustrum zouden maken'.

Een terugblik.

In december 1990 manifesteerde VWG De Kempen zich door middel van een tentoonstelling over vogeltrek in het bezoekerscentrum in de Biesbosch. Ondanks de bekoelde trekdrift ontsproten bij het lezen van de aankondiging de ideeën bij enkele vogeltellers. Kontakten waren snel gelegd en leden van onze club namen een kijkje. De tentoonstelling kon zonder problemen worden geleend voor 1991. Aan ruimte in de buurt van de telpost was echter een gebrek. Andere suggesties werden gelanceerd en verzameld. Via de nieuwsbrieven aan vaste tellers en in De Korhaan werd in de loop van de zomer stilaan melding gemaakt van een feestje op de telpost in de herfst van 1991. In augustus werden de eerste plannen gesmeed en de data voor een feest-weekend geprikt. Aan ideeën geen gebrek. We wilden echter in oktober een heel weekend tellen (12 en 13 oktober), dus de tijd ontbrak om alle ideeën uit te werken. Ook over-enthousiasme kan beperkend werken en dus bleef een klein aantal doordachte plannen over. Intussen verstreek de tijd. Door een kleine groep werden met een geweldige inzet in zeer korte tijd de plannen uitgevoerd.

Aktiviteiten voor en tijdens het lustrumfeest.

Rode draad door het lustrumgebeuren was natuurlijk het vogels tellen. Wat de trekvogeltellers nog steeds bezig hield was de vraag, waar de trekvogels vandaan kwamen vóór ze over de telpost vlogen. De PTT is daarom verzocht om ruimte te bieden aan een aantal vogeltellers op de TV-toren, onze N.O.-baak. Hieraan heeft de PTT bij hoge uitzondering haar welwillende medewerking verleend. Op 12 oktober hebben vier tellers alle zichtbare trekvogels vanaf de TV-toren geregistreerd. Over de resultaten hieronder meer.

Tevens heeft de PTT portofoons beschikbaar gesteld, waarmee contact kon worden onderhouden tussen de torenploeg en de grondploeg op de telpost. Deze grondploeg werd op zaterdag nog eens versterkt door tientallen zeer enthousiaste VWG-leden.

Wat de trekvogelteller ook bezig houdt is z'n natje en z'n droogje.

Natuurmonumenten zorgde voor een keet, waarvan veel gebruik werd gemaakt. Niet alleen voor de direktie-voering en stalling van propagandamateriaal. Ook bleek het een fantastische ruimte, van waaruit voor de vele gasten diverse heerlijke hartversterkers werden aangeboden, die zeer in de smaak vielen. Wee de thuisblijvers!

Lof voor de N.O.B.-medewerkers en VWG-leden, die binnen zeer korte tijd zorgden voor drie prachtige presentatieborden, waarop het vogeltrekfenomeen uitvoerig en overzichtelijk is weergegeven en waaraan duidelijk met plezier is gewerkt. Deze borden kunnen zonder problemen nog vele jaren dienst doen. Het bezoekerscentrum Corversbos stelde ruimte beschikbaar voor een poster met foto's waarop het lustrumfeest werd aangekondigd. Tevens werd ruimte geboden voor een grote stapel folders met informatie en een route-beschrijving naar de telpost.

De subgroep Propaganda van de VWG stelde een kist met vogelboeken en VWG-informatie beschikbaar en de redactie van De Korhaan zorgde ervoor dat ons lijfblad met de feest-aankondiging op tijd bij de leden was. Deze jubelkreet werdtot over de grenzen van ons werkgebied gehoord, want in het lustrumweekend werden trekvogelaars uit de duinstreek en het Rijnmondgebied, uit de Betuwe en de Achterhoek en uit het Brabantse land gemeld.

Medewerking op regionale schaal werd verleend door de Gooi- en Eemlander, die op verzoek een berichtje plaatste in de (kabel)krant. Later werd zelfs een artikel aan het feest gewijd

Het vlekkeloos verlopen van de tellingen en het lustrumfeest heeft aanstekelijk gewerkt op het enthousiasme van de feestgangers. De spontaniteit waarmee de mensen meedeelden in de feestvreugde, van koek en zopie tot video- en fotosessies en zelfs een complete rekenkamer met weergavescherm, was, voor mij althans, op sommige momenten ontroerend. Ik ken nog dat 'wij-gevoel' van zo'n twaalf jaar geleden op Texel. Dat was even terug.

De kroon op het werk van de mensen die zich de afgelopen vijf jaar gedisciplineerd maar met veel plezier en belangeloos hebben ingezet voor het verzamelen van -wetenschappelijk- zeer waardevol materiaal, was het aanbieden van een kwaliteit-certificaat door de voorzitter van de VWG. Hiermee werd voor mij niet alleen nogmaals bevestigd dat het met leden van deze VWG op zorgvuldige wijze verzamelen van gegevens mogelijk is. Ook is met dit certificaat duidelijk gemaakt dat door een positieve inzet voor een club als de VWG Het Gooi e.o., zonder dat eigenbelang en andere kwade geesten een rol spelen, een frisse en inspirerende sfeer gecreëerd kan worden. De mensen die zich inzetten verdienen zo'n prettige sfeer! Zoals tijdens het lustrumfeest van de telpost Corversbos. Allemaal ontzettend bedankt!

Resultaten van de tellingen op 12 en 13 oktober 1991.

Zowel op 12 als op 13 oktober werden trekvogels geteld. Op beide dagen werd, overeenkomstig de richtlijnen van de Landelijke Werkgroep Vogeltrektellen (LWVT, Lensink 19), een half uur voor zonsopgang met tellen begonnen. In het

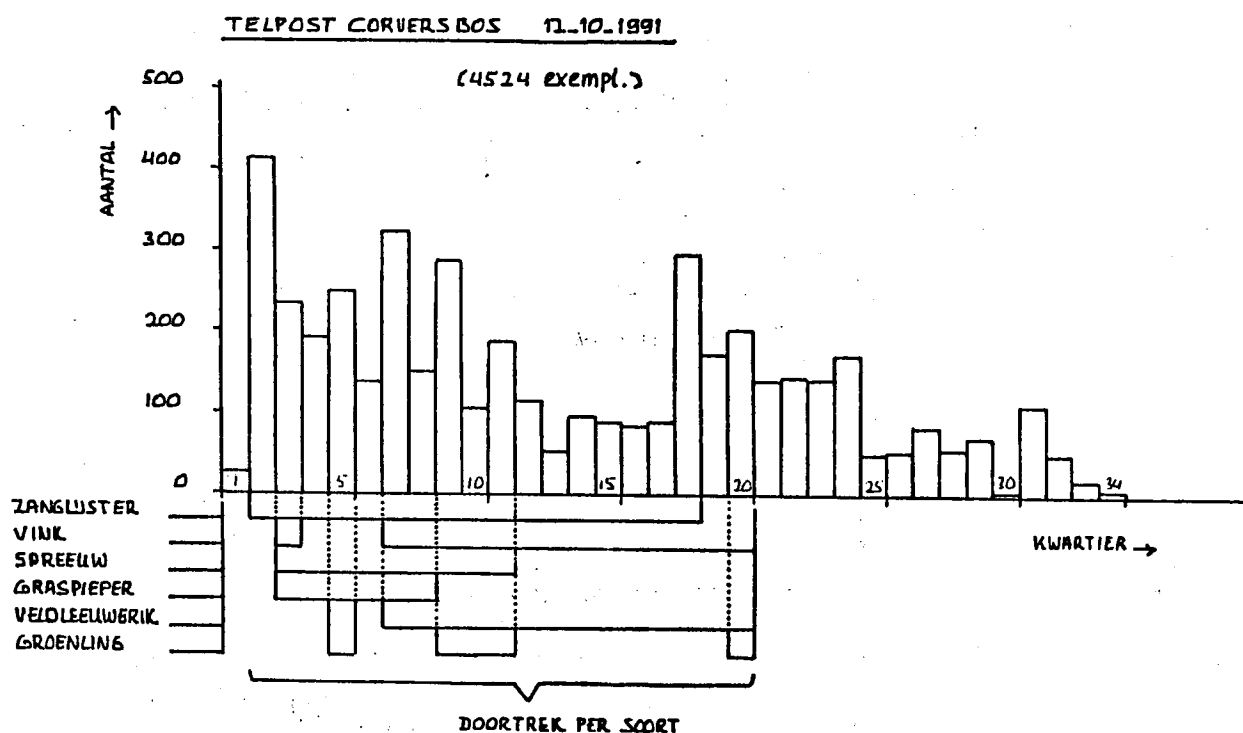
kader van het lustrumfeest werden de tellingen tot 15.00 uur voortgezet. Ondanks dat op beide dagen na 12.00 uur de aantallen trekvogels sterk afnamen bleef de stemming er in!

Het weer was op 12 oktober redelijk gunstig. Na een heldere nacht begon de ochtend half bewolkt. In de loop van de ochtend nam de bewolking toe tot 100%. Er was echter nauwelijks wind tot zwak uit Z.O. Hierdoor kon na zonsopgang het zicht verminderen tot 3 à 4 km door opkomend heïg weer. De heldere nacht, het rustige droge weer met een zwakke Z.O.-wind en zonder twijfel de feestaankondiging hebben tot grote aantallen vogels geleid.

Op 13 oktober was het weer aanzienlijk slechter. Het regende vanaf het begin van de telling tot ca. 12.00 uur. Daarna was het buiig, maar bleef het 100% bewolkt. De wind was west en zwak. De aantallen bleven beneden normaal.

Op 12 oktober werden 4.524 vogels geteld. Zoals verwacht waren de lijstaanvoerders Veldleeuwerik, Spreeuw en Vink. Doordat het niet helder was bleef de trek van Aalscholver en Grauwe Gans op een laag niveau. Sterke trek was er van Graspieper, Witte Kwikstaart, Zanglijster, Sijs en Rietgors. Het aantal Groenlingen was opvallend. Er werden op deze dag meer Groenlingen gezien dan in 1987 en 1988 bij elkaar. (Van Klaveren 1988 en 1989). Opvallende soorten waren op 12 oktober: Blauwe Kiekendief, Boomleeuwerik, Boompieper, Gele Kwikstaart, Vuurgoudhaantje en Ortolaan. In totaal zijn 44 soorten geregistreerd, een hoog maar wel normaal aantal soorten voor deze datum.

Figuur I

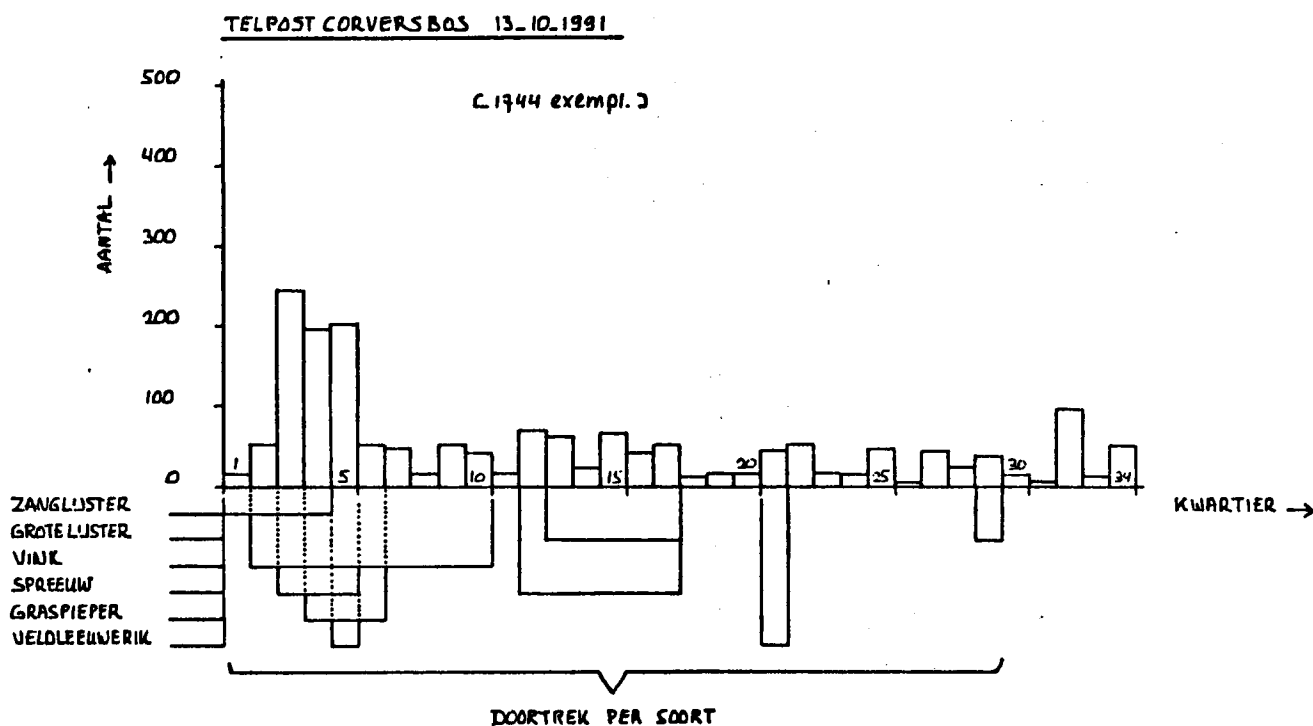

In figuur I wordt het verloop van de aantallen op 12 oktober weergegeven. Duidelijk is dat het zwaartepunt van de trek tussen kwartier 2 en 10 lag. Maar liefst 60% van de vogels trok zo vroeg in de ochtend. Op kwartier 20 (11.31 uur) waren na vijf uur tellen 3.489 trekvogels de telpost gepasseerd. Dat is 77% van het dagtotaal. In de eerste 10 kwartieren trokken voornamelijk Zanglijsters, Vinken, Spreeuwen, Graspiepers, Veldleeuweriken en Groenlingen. Na kwartier 10 lag de nadruk op Groenling, Veldleeuwerik en Vink. Een groot deel van de vogels trok langer door dan uit voorgaande jaren (1987 en 1988) bekend is. De Vinken vlogen tot kwartier 20, de Veldleeuweriken startten

eerder en vlogen langer door. De Groenlingen vertoonden een verloop van twee pieken tussen kwartier 5 en 11 en één in kwartier 20, ipv een vroege-ochtendpiek van kwartier 2 en 5. De Graspiepers vertrokken iets vroeger en de Spreeuwen vlogen volgens het boekje.

Het eerder vertrekken van bepaalde soorten en het langer doorvliegen 'dan normaal' wijst op een zekere haast. Dit werd mogelijk veroorzaakt door de komst van een actieve depressie uit het westen, die zich op 13 oktober manifesteerde. Het lijkt er op dat de vogels vóór het nare weer uit zijn weggetrokken.

Figuur II

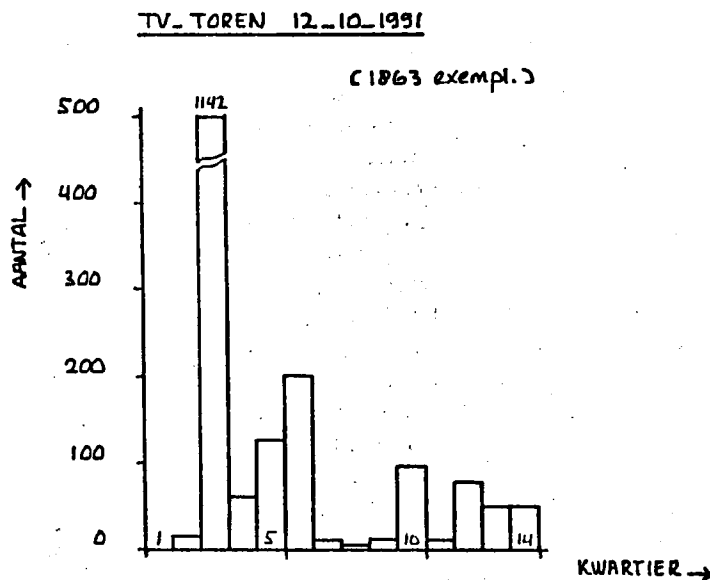
In figuur 2 wordt het verloop van de aantallen op 13 oktober weergegeven. De regen was er de oorzaak van dat veel minder vogels op weg gingen dan op 12 oktober. Vooral als vogels 'snachts veel buien te verduren krijgen en ook overdag geen zon zien, blijft de trek ver achter bij normaal. Op 13 oktober was er vooral trek van Spreeuw, Vink, Veldleeuwerik, Groenling, Kievit en Grote Lijster. In totaal zijn maar liefst 32 Grote Lijsters doorgetrokken; in 1988 was het seizoen totaal 35 exemplaren. De trek van alle op 12 oktober sterk vliegende vogels was op 13 oktober beduidend minder. Van de belangrijke trekkers Spreeuw, Vink, Veldleeuwerik, Graspieper en Groenling trokken op 12 oktober 3.558 ex. en op 13 oktober slechts 1.331 ex. (37% van 12.10) over. De vliegtijden van de talrijkste trekvogels startten op 13 oktober niet vroeger dan 'normaal'. De meeste soorten trokken in de eerste 10 kwartier. De Vinken en Spreeuwen trokken langer door, de Spreeuwen zelfs langer dan op 12 oktober. De Vinken hielden het na kwartier 10 voor gezien. Alleen de Grote Lijster vloog, in vergelijking met 1988, nog vrij lang door. Het slechte weer heeft duidelijk invloed gehad op het verloop van de trek. Op 13 oktober zijn 1.744 trekvogels waargenomen, verdeeld over 39 soorten. De opvallendste soorten waren: Wintertaling, Grote Mantelmeeuw en Putter.

Vergelijking met de TV-toren-telling.

Op 12 oktober is van 06.30 tot 10.00 uur (14 kwartieren) door vier tellers de vogeltrek gevolgd vanaf de TV-toren van de PTT te Hilversum. Het zicht was de eerste kwartieren redelijk, tot 5 km. Met het opkomen van de zon werd het zicht snel minder door lage nevel, tot minder dan 3 km. Dit verhinderde de tellers groepen trekvogels van verre op te pikken en zo lang mogelijk te volgen. Met moeite konden met name Veldleeuweriken gevolgd worden tot de akkers van het Corversbos. Overigens was het soms moeilijk trekvogels te ontdekken, doordat ze laag boven de boomkruinen vlogen en zodoende nauwelijks zichtbaar waren. Hoger vliegende vogels werden sneller ontdekt en waren goed te volgen. Om 10.00 uur was het zicht slecht en de hoge zichtbare trek afgenomen. De waarnemingen werden vanaf 111 meter hoogte verricht. De hoogte waarop enkele soorten vlogen was als volgt: Aalscholver + 100 m., Grauwe Gans - 100 m., Kievit - 100 m., Houtduif 15-50 m., Vink 15-100 m., Spreeuw 15-80 m., Kokmeeuw 25 m. en Veldleeuwerik 80-100 m. In totaal zijn vanaf de toren 1.673 vogels waargenomen (figuur 3). De Spreeuw was de meest algemene trekvogel (80%); voorts werden voornamelijk Vink, Veldleeuwerik en Kokmeeuw gezien. Er werden slechts 18 soorten waarge-

Figuur III

nomen. De enige bijzonderheden waren een Blauwe Kiekendief en een Torenavk voor de ramen van de toren. Doel van de tellingen vanaf de TV-toren was het traceren van de trekroute van trekvogels die over de telpost Corversbos vliegen. Een groot voordeel van een torentelling is, dat je (bij goed zicht) van zeer ver de vogels kunt zien aankomen en ze heel lang kunt volgen. Vanuit de TV-toren werd waargenomen dat Veldleeuweriken, Spreeuwen en Vinken binnen één minuut de telpost hadden bereikt.

Mede door middel van een portofoonverbinding met de telpost hebben we van 1.673 trekvogels (kwartier 1-10) 150 ex. (9%) kunnen volgen. Van Aalscholvers en Grauwe Ganzen werden de meeste vogels op beide posten gezien. Grappig was een (zeer begrijpelijke) determinatiefout op de telpost (9 Aalscholvers i.p.v. 9 Grauwe Ganzen), die door vergelijking van de gegevens werd ontdekt. Vreemd was het missen van 10 Kieviten op de telpost die er, vanuit de TV-toren gezien, recht overheen zijn gevlogen. (Je houdt je hart vast als je bedenkt wat we op de telpost nog meer missen!).

De volgende soorten (in procenten van het totaal van de torentelling) werden op beide telpunten gezien: Veldleeuwerik 34%, Kokmeeuw 9%, Spreeuw 3%, Vink 42%, Houtduif 100%, Aalscholver 73% en Grauwe Gans 100%. De grotere vogels en hoger vliegende vogels kunnen dus het beste worden gevolgd.

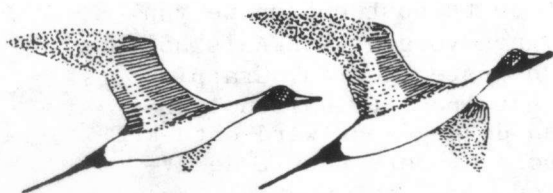
Ringvangsten.

Door het gunstige weer was het op 12 oktober mogelijk netten op te zetten in de omgeving van de telpost. Met in totaal 71 meter mistnet werd getracht vogels te vangen. Bezoekers konden hierdoor tijdens dit lustrumfeest kennis maken met deze wijze van trekvogelonderzoek. Door de vogels te vangen en te ringen kan de herkomst, het overwinteringsgebied en de trekroute worden achterhaald. De grote aantallen vogels die zich in verband met het lustrumfeest op de akkers, in de mais en in de singels bevonden, joegen de spanning bij de ringers op. En terecht, want er werden 27 vogels gevangen en geringd: 10 Vinken, 1 Zanglijster, 7 Groenlingen, 3 Rietgorzen, 5 Pimpelmezen en 1 Koolmees. Een Koolmees, die op 21 september op de telpost was geringd, werd op 12 oktober terug gevangen.

Op 13 oktober werden er vanwege de regen geen netten opgezet.

SOORTENLIJST EERSTE LUSTRUM TELPOST CORVERSBOS 1991

	<u>12/10</u>	<u>13/10</u>		<u>12/10</u>	<u>13/10</u>
Aalscholver	33	2	Heggemus	3	8
Blauwe Reiger	2	-	Roodborst	-	1
Grauwe Gans	102	5	Merel	5	4
Wintertaling	-	1	Kramsvogel	5	1
Wilde Eend	23	-	Zanglijster	108	29
Pijlstaart	11	6	Koperwiek	95	15
Blauwe Kiekendief	1	1	Grote Lijster	6	32
Sperwer	4	6	Tjiftjaf	1	1
Buizerd	-	4	Goudhaantje	5	1
Torenvalk	2	1	Vuurgoudhaantje	1	-
Kievit	48	82	Stार्टmees	7	3
Watersnip	10	-	Pimpelmees	5	4
Kokmeeuw	43	86	Koolmees	1	2
Zilvermeeuw	1	5	Vlaamse Gaai	3	12
Grote Mantelmeeuw	-	1	Roek	1	1
Holenduif	5	-	Spreeuw	1342	359
Houtduif	120	-	Ringmus	31	10
Gr.Bontē Specht	2	3	Vink	937	612
Boomleeuwerik	1	-	Keep	63	30
Veldleeuwerik	848	198	Groenling	318	139
Boerenzwaluw	1	-	Putter	-	2
Boompieper	2	-	Sijs	74	20
Graspieper	113	23	Kneu	17	6
Gele Kwikstaart	1	-	Ortolaan	2	-
Witte Kwikstaart	53	11	Rietgors	71	17
			Totaal ex.	4527	1744
			Totaal soorten	45	39

Pijlstaarten in september

Literatuur.

1. Klaveren, A.J.van 1988. Verslag van een proeftelling van vogeltrek over de telpost 'Corversbos' in de herfst van 1987. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave nr.56.
2. Klaveren, A.J.van 1989. Verslag van de tellingen van vogeltrek over de telpost 'Corversbos' in de herfst van 1988. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgave nr.65.
3. Lensink, R.1985. Handleiding Landelijke Werkgroep Vogeltrektellen.

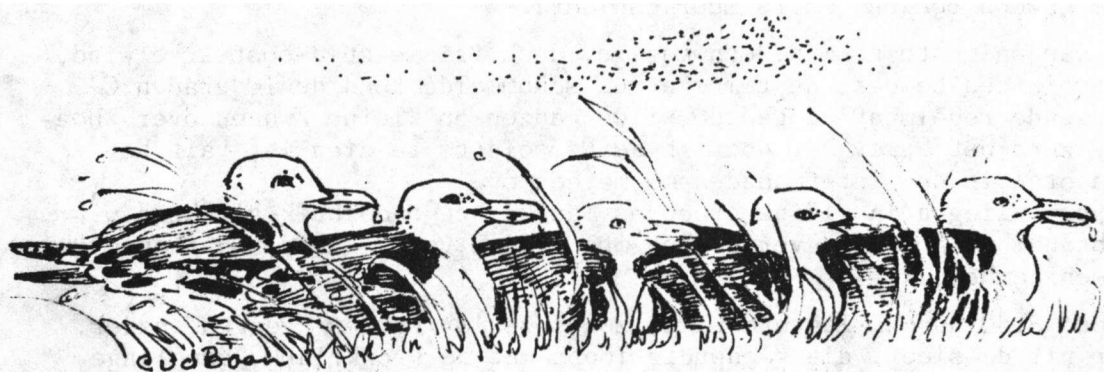
(Nummer 3 is nog bij schrijver deze verkrijgbaar).

DAGEXCURSIE NAAR DE FLEVOPOLDER OP ZONDAG 3 NOVEMBER 1991

G.T.Brouwer

Het weerbericht op zaterdagavond belooft weinig goeds voor de volgende dag: buien met harde zuidwesten wind bij een temperatuur van zo'n 10 graden. Toch waren er bij het Muiderzand, de tweede verzamelplaats, op zondagmorgen om 7.30 uur nog 12 mensen die het aangedurfd hadden. Bij het wat efficiënter verdelen van de mensen over de verschillende auto's was het nog droog, maar toen we uiteindelijk met vier auto's vertrokken begon het toch echt te regenen.

Tegenover de uitrit van de parkeerplaats verraadde een grote witte vlek in het weiland de aanwezigheid van Wilde Zwanen. Bij Pampushaven lagen in de luwte van de dijk grote groepen Wilde-, Kuif- en Tafeleenden. Een groepje Kleine Mantelmeeuwen zat op de dijk, diep in de 'schouders' gedoken, kop in de wind.

Op de Knardijk was er als gevolg van de harde regen nauwelijks zicht op de Oostvaardersplassen, op de plas aan de andere kant van de dijk lagen weer Kuif-, Tafel- en Wilde Eenden op betere tijden te wachten. Ook werd er een Grutto gesignaleerd, in deze tijd van het jaar wat ongebruikelijk want hij had al in Afrika moeten zitten. Op een paal langs de dijk liet een Buizerd zich uitgebreid bekijken terwijl een paar boffers een laag overvliegende Slechtvalk hadden gezien.

Aangekomen bij de vogelobservatiehut 'De Kluut' was het zowaar droog. We hadden vanuit de hut een riant zicht op Wintertalingen, Slobeenden en een paar Bergeenden. Op wat grotere afstand vlogen een paar Aalscholvers en Grauwe Ganzen.

Vlak voor de hut zaten wat Graspiepers, terwijl ook de eerder gesignaleerde Grutto neerstreek. Hij bleek nogal beschadigd en had kennelijk om die reden de grote reis niet kunnen beginnen.

Van 'De Kluut' naar de Noordersluizen, het was nog steeds droog zodat we daar even konden uitwaaien, waar naast dobberende 'kuiven' en 'tafels' twee Visdiefjes op hun opvallende manier aan het foerageren waren.

Op de terugweg - om de Oostvaardersplassen heen - zaten links en rechts van de weg in de landerijen grote groepen Grauwe Ganzen, waartussen één Brandgans werd gesignaleerd. Zo nu en dan steeg een wolk Smienten op om een staaltje formatievliegen weg te geven, of misschien gewoon opgejaagd door een laag overvliegende Buizerd.

Bij het oprijden van de autoweg Almere-Amsterdam streek vlakbij een Blauwe Kiekendief neer.

Tegen half een waren we weer bij het Muiderzand, waar nog steeds de witte vlek in het weiland zichtbaar was.

ZILVER NAAST DE DIJK

Marc van Houten

Zondag 27 oktober 1991 liep ik hoog op Neerlands mooiste dijk vogels te kijken; de Zomerdijk, gelegen in de Noordpolder te Veld, gemeente Eemnes. Ondanks de boerderij-verplaatsingen en ruilverkavelingswerkzaamheden blijf ik dit gebied trouw. Honkvast noemen ze dat, de vogels en het landschap blijven me gewoon boeien. Zelfs meer dan dat.

Het weer was uniek te noemen: een matige, doch frisse zuid-oostelijke wind, 100% onbewolkt en helder, de temperatuur schommelde rond de 10 graden C. Met wisselende regelmaat vlogen de wilde ganzen en Kleine Zwanen over. Hoewel de Buizerd het hele jaar door in de Eempolders te zien is, valt het grotere aantal in de wintermaanden me meteen op.

Watersnippen vliegen in kleine groepjes langs, hun onderbuik blinkend wit in de ochtendzon. Zij allen versterken mijn gevoel van vrijheid, onafhankelijkheid en eenzaamheid.

Als ik rond 8.30 uur de laatste waai, zoals ze 'op Eemnes' zeggen, nader, vliegt er uit de sloot, die evenwijdig loopt met de kronkeldijk, een lange witte vogel op. Zonder te hoeven verrekijkeren determineer ik de soort op een Grote Zilverreiger! De vogel landt zo'n 50 à 60 meter vanaf de dijk, midden op een perceel.

Om de vogel en mezelf wat gerust te stellen verschuil ik me achter de dijk. Als ik weer langzaam omhoog kom blijkt de reiger allang op één poot te staan, wat op gerustheid duidt.

Ikzelf neem het ervan en ga rustig tegen de dijk geleund zitten kijken. Koffie en brood erbij voor de innerlijke mens. Via de telescoop, welke 20 maal vergroot, kan ik de vogel gedetailleerd en perfect beeldvullend bekijken.

Door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna, kortweg C.D.N.A., is de Grote Zilverreiger (Egretta alba) vanaf 1984 van beoordelingssoort naar registratiesoort gewijzigd, dit gezien de positieve ontwikkeling van de vogel gedurende de laatste decennia.

Een beoordelingssoort is een soort die zelden of hoogst zelden in Nederland wordt aangetroffen. Wil het geval, na indienen en behandeling, door de C.D.N.A. aanvaard worden, dan dient men een uitgebreide beschrijving hiervan te maken. Een registratiesoort is een soort die (vrijwel) jaarlijks in zeer kleine aantallen wordt gezien.

Voor ons land blijft de Grote Zilverreiger een zeer schaarse vogel, die zeer weinig en/of op zeer weinig plaatsen te vinden is. Voor het gebied tussen de Vecht en de Eem is het een dwaalgast; een niet regelmatig voorkomende vogel. Straks kom ik hier nog op terug.

Gezien de status van de soort in laatst genoemd gebied en ondanks de titel registratiesoort wil ik toch een korte uiterlijke beschrijving van de vogel geven.

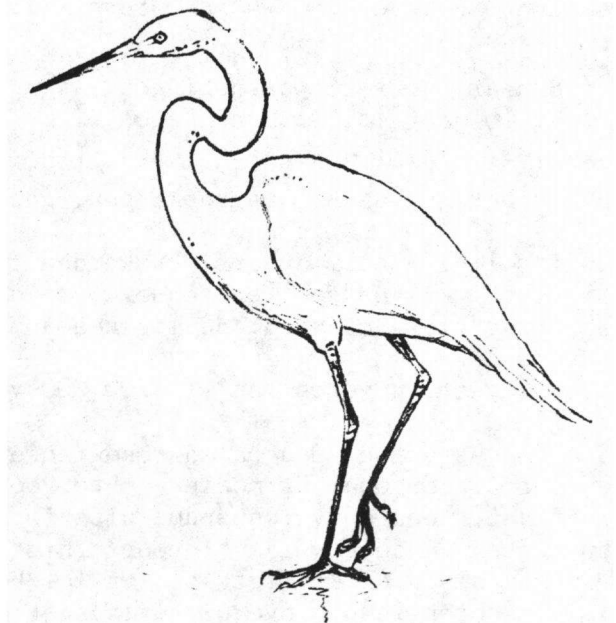
Grootte en bouw.

De grootte is in vergelijking met de algemeen voorkomende Blauwe reiger nagenoeg gelijk. De hals is slank en lang. Van de boven- en ondersnavel is het vooral de bovensnavel welke meer doorloopt richting de ogen; hij ligt dus meer in het verlengde van de ogen. Lange poten en tenen.

De vogel had een langzame doch krachtige vleugelslag. Hierdoor lijkt het alsof hij 'makkelijker' vliegt dan de Blauwe reiger. De vleugelpunten waren ietwat puntig. In de vlucht was de duidelijke kromming van de nek, in de vorm van een 'S', goed te zien. Ook staken de lange poten en tenen haast 'abnormaal' ver uit naar achteren. Na landing zat de vogel vrij snel met de kop tussen de schouders en had de nek weer een duidelijke 'S'-vorm.

Verenkleed.

Hierover kan ik kort zijn: deze was geheel wit.

Naakte delen.

De snavel was geheel geel tot lichtgeel. Hierbij was het opvallend dat de snijranden van de boven- en ondersnavel doorzichtig leken. Dit was wellicht veroorzaakt door de uitmuntend mooie zonnestand. De poten en tenen waren zwart. De ogen, zoals zo vaak in het leven, spraken boekdelen. De oogrand was glanzend zwart, de iris warm geel en de pupil ook weer glanzend zwart.

Nadat de vogel geland was dook hij na enige tijd ineens, met de kop tussen de schouders, de nek in 'S'-positie en staand op één poot. Het viel me op dat de vogel erg rusteloos was en veel om zich heen keek. Natuurlijk is het zo dat zo'n vogel snel in het oog springt van vriend en vijand: zo'n wit beest midden in de kale groene polder.

De Zilverreiger was dan ook erg argwanend toen een vrouwtje Blauwe Kiekendief té dicht naderde. Hij stond meteen met beide benen op de grond en vloog naar de dichtstbij zijnde sloot, één van de ruim honderdzeventig sloten in het Eemnesser deel van de Eempolders. Over het vrouwtje Blauwe Kiekendief moet nog worden opgemerkt dat deze niets kwaads in de zin had ten opzichte van de Zilverreiger. De afstand tussen de beide vogels bedroeg ca. 30 meter.

Nadat de witte vogel weer geland was ging hij/zij meteen weer in de oude houding staan: poot opgetrokken, kop tussen de schouders en nek in 'S'-vorm. Na een dik half uur wachten en kijken wat er gebeuren ging vervolgde ik mijn weg.

Twee dagen later, op dinsdag 29 oktober, heb ik het gebied, de aloude en haast legendarisch te noemen Maatpolder, nog eens bezocht om te zien of ik de Grote Zilverreiger nog eens kon ontdekken. Helaas zonder resultaat. De vogel was gevlogen naar - wellicht- warmere streken.

Van de Grote Zilverreiger zijn de volgende waarnemingen tussen de Vecht en de Eem bekend:

5 juli 1939	1 ex. Wijde Blick (A.B.H. Wolff)
4 september 1962	2 ex. Lambertszkade (Chr.Reij, A.Veldkamp)
5 mei 1965	1 ex. Eemmond (B. de Kruyff)
1 september 1981	1 ex. Huizen (Dutch Birding)
10 september 1981	1 ex. Huizen (L.Verberne), (zelfde ex.? MvH)
13 september 1984	1 ex. Naardermeer, overvl. (M.Haverkamp)
22 oktober 1988	1 ex. Loenderveense Plas (A.v.Klaveren, F.v.d.Weijer)
22 juli 1990	1 ex. Laarder Wasmeer (A.Vermeule, F.v.d.Weijer)

Uit bovengenoemde waarnemingen valt meteen het aantal waarnemingen op van de laatste 10 jaar. Dit is ook landelijk het geval. Het aantal door de C.D.N.A. aanvaardde waarnemingen in Nederland van de Grote Zilverreiger is onderverdeeld in drie tijdsperiodes:

01.01.1900 tot 31.12.1968 (68 jaar)	26 waarnemingen
01.01.1969 tot 30.09.1978 (ca. 10 jaar):	15 waarnemingen
01.10.1978 tot 30.09.1983 (ca. 5 jaar) :	42 waarnemingen (!)

We mogen dus gerust zeggen dat het qua aantal waarnemingen, goed gaat met de soort in ons land.

Dit was echter rond de eeuwwisseling geheel anders. Er werden toen in de broedtijd grote aantallen Zilverreigers gedood ten behoeve van de verenhandel voor de dameshoedenmode. Het ging hier vooral om de zogenaamde 'aigrettes', de losse bevedering aan de borst.

Alleen al in 1902 werden naar schatting veren van zo'n 200.000 vogels verkocht op de Londense markt.

Ongetwijfeld zijn deze massale slachtpartijen een belangrijke factor geweest bij de achteruitgang van de soort in Europa. Er moeten echter ook nog andere redenen bestaan voor het feit dat, toen de verenhandel uitstierf, de soort zich niet herstelde. Hierbij moeten we denken aan biotoopvernietiging, onder andere door drooglegging van moerassen en de rietexploitatie. Bovendien worden er nog steeds vogels geschoten in hun overwinteringsgebied. Het grootste deel overwintert in het oostelijk Middellandse Zeegebied.

Ondanks deze nare gebeurtenissen is het te hopen dat het aantal waarnemingen van de Grote Zilverreiger blijft toenemen. Natuurlijk is het zo dat we bijna elke maand van het jaar de vogel in de Oostvaardersplassen kunnen zien. Maar is het niet zoveel aardiger de Grote Zilverreiger ook eens buiten genoemd gebied te ontmoeten?

Geraadpleegde literatuur:

- * Teixeira, R.M. (red.) 1979. Atlas v.d. Nederlandse Broedvogels.
- * SOVON, 1987. Atlas v.d. Nederlandse Vogels.
- * Jonkers D.A., R.A.Kole & J.Taapken, 1987. Vogels tussen Vecht en Eem.

VOGELEXCURSIE NAAR HET NAARDERBOS OP ZONDAG 1 DECEMBER 1991

Willem Kraak

In de maand december moet men rekening houden met lage zonnestand. Tegenlicht immers is bijzonder hinderlijk, want de vogels worden dan kleurarme silhouetten. De weersomstandigheden hebben dus invloed op de keuze van een route tijdens een vogelexcursie.

Maar op deze zondagochtend was het anders: geen zon zichtbaar, volkomen windstilte (erg gunstig!), boven ons een sluier van nevel of mist, rimpelloos water dat werkte als een spiegel en aldus het zwakke daglicht diffuus verspreidde. Die spiegelende werking in elke richting maakte het vogels kijken en kleuren onderscheiden nu juist niet gemakkelijker. Maar die stilte, heerlijk! Geen blad ritselde, geen bijgeluiden, alleen vogelstemmen, hoe zwak ook, toch hoorbaar en herkenbaar.

Op plas A (zie kaart) zwommen en doken 4 Nonnetjes en een paartje Grote Zaagbek. De Nonnetjes bleven als een gezin bijeen: het mannetje helder wit en groter dan de andere drie, wellicht het vrouwtje en twee jongen (eerstejaars vrouwtjes). In het aanwezige daglicht schitterde de witte wang van deze overigens donkere vogels, helder afstekend tegen een zwarte kap. Zó kwam het beeld over al wist je dat het geen echt zwart kon zijn maar kastanjebruin of de kleur van bittere chocola.

Wij gingen aan de andere kant van het fietspad en de rijweg het heuvelige terrein verkennen, een aardige klim naar dichte bosjes en grote open ruimtes. Hier vloog een Buizerd, af en toe kwam een vlucht Koperwieken over. In bomen en struiken de fijne geluidjes van rondtrekkende mezen, vooral Koolmees, eenmaal een Zwarte Mees, verder nog troepjes Staartmezen die als elegante silhouetjes om kale twijgen buitelden of een eindje verderop vlogen.

Deze heuvelformatie heeft niets te maken met de Gooise hoge stuwwal die bij Oud Naarden eindigt, eeuwenlang geteisterd door de Zuiderzee, evenmin met de hoogte van Muiderberg. Hier in het Naarderbos is alles kunstmatig, aangelegd en opgeworpen bovenop het oude buitendijkse land tot in het randmeer. Op oudere kaarten ziet men nog een smalle rijweg langs het water (de zomerkade), nu verdwenen onder het Naarderbos mét de bijbehorende bloemenweelde. Ik noem speciaal

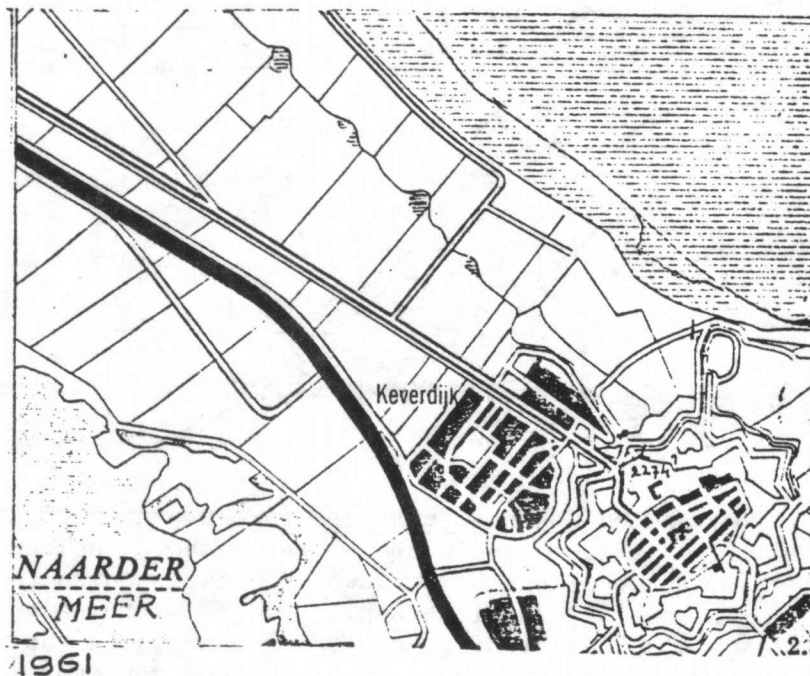
Armeria maritima, een laag rijkbloeiend plantje in de wegberm. In de bloeitijd kleurde de gehele berm rose. De nederlandse naam is misleidend: Engels gras! Een lid van de Strandkruidfamilie of Plumbaginaceae.

Wij daalden af en bereikten de grens van ons excursiegebied, de westrand: dat blijkt de oude, kronkelige Zuiderzeedijk te zijn, die zelf nog aardig hoog uitsteekt boven het aangrenzende (eertijds door deze dijk tegen de Zuiderzee beschermde) polderland. Deze dijk loopt van zuidoost naar noordwest. Van de Naardermeent tot Muiderberg. Op een stafkaart kunt U de naam van dit polderland vinden: "Binnendijksche Overscheensche Berger en Meentpolder" - een typisch Hollands landschap, dat in de moderne tijd alleen maar bedorven kon worden, door horizonvervuiling (rijksweg) en verwording (vestiging en uitbreiding van industrie).

Deze dijk - oorspronkelijk vrijwel recht - vertelt de historie van eeuwenlange strijd tegen het water. Vaak door de Zuiderzee doorbroken. De oude doorbraakkolken zijn nog aanwezig. Om de zeekering te herstellen moet het nieuwe stuk dijk een bocht om de kolk maken.

De 'groene kaart van het Gooi' negeert het bestaan van deze oude dijk, waar men goed wandelen kan met fraai uitzicht op landschap en de vogels.

In de polder graasde een troep Knobbelzwanen, in wijde omgeving lieten zich nog enige solitaire Buizerden zien en Zwarte Kraaien. In de verte (bijna 1 km afstand) in de kale hoge bomen langs een vuilstortplaats zaten vogels. Andere boomkruinen leken - zo op het eerste gezicht met ongewapend oog - nog flink bebladerd. De kijker bracht uitkomst. De als vogels herkende silhouettes bleken Zwarte Kraaien te zijn, twee andere hoge bomen waren afgeladen met Kauwtjes.

De eeuwen oude situatie met schetsmatig de nieuwe kustlijn.

De doorbraakkolken waren vogelarm behalve de laatste die we op onze route tegenkwamen. Een aantal Meerkoeten zwom er rond of graasde op de rand in het gras. Er bewoog iets in het spaarzame riet: een eenzame gans met een duidelijke witte bles. De eerste gedachte was 'een Kolgans' maar..... deze vogel had een heel ander 'gezicht', 'en profiel' gezien. Dat kwam door de korte snavel; en de witte bles reikte tot boven het oog. Verbeelding? In vergelijking met de meerkoeten leek deze gans ook wat klein van stuk. Een Kolgans is even groot als een Kleine Rietgans, maar deze vogel hier.....?

Vergelijking was alleen mogelijk met een Meerkoet: deze gans was wel anderhalf keer zo groot maar niet tweemaal? En was er nu wel of niet een geel lijntje om het oog? De Kolgans heeft er geen, de vergelijkbare Dwerggans heeft er wel een. Was toch het licht te zwak om de afwezigheid van dat randje te kunnen constateren? In dat geval zou de determinatie 'Kolgans' zekerheid hebben. Of wél een geel randje? Dan Dwerggans.

U begrijpt het. Thuis gekomen na de excursie besloot ik dadelijk terug te gaan en iemand mee te nemen om zonder emotie mijn waarnemingen te controleren. Maar eerst even wat eten.

Helaas, de koeten zag ik weer zwemmen, grazen of lopen zoals in de ochtend. De gans was verdwenen.

De excursie eindigde bij de grote centrale plas (op de kaart aangegeven met een B). Hier kan men in het algemeen Futen en duikeenden verwachten. Er was een aardig gezelschap bij en door elkaar: Kuifeenden, Tafeleenden. Ook Krak-eenden waren aanwezig. Het was te koud om te gaan zitten kijken of deze 'zwem-eend' (een soort die men na enige oefening en vergelijking toch goed leert herkennen) ook van duiken naar voedsel een gewoonte maakt. In het Handbuch der Vögel Mitteleuropas (Band 2) staat: "taucht gelegentlich in etwas tieferem Wasser" en in het oudere Handbook of British Birds (volume 3) lees ik: "will dive for food if necessary."

NIEUWE BOEKEN

Maréchal P. & J. Taapken 1991. 101 Vragen over vogeltrek.
Reaal (Ecoboek) Lisse 108 p. ISBN 90.5266.048.4. Prijs f 16,50.

In deze van een aantrekkelijke omslag voorziene paperback geven de auteurs antwoord op veel vragen die verband houden met vogeltrek. De vragen zijn ondergebracht in tien hoofdstukken. Een derde van deze publikatie wordt in beslag genomen door de gevaren die de vogels bedreigen, behoud en bescherming en het belang dat de mens bij vogeltrek heeft. Via het trefwoordenregister wordt het opzoeken van antwoorden op vragen die men heeft vergemakkelijkt. Het geheel wordt verluchtigd door pentekeningen, vervaardigd door Maarten Smit. Het boekje voorziet in een leemte, ontstaan door het ontbreken van recente Nederlandstalige werken over vogeltrek. Het is jammer dat de literatuur en ook zaken als adressen niet apart achterin zijn opgenomen. Wel staan er persoonsnamen in het register, wat niet erg functioneel is. Een steekproef leverde wat kritische kanttekeningen op. Bij vinkenvanger zou men iets over vinkenbanen verwachten, maar men komt terecht bij het onderwerp kooivogelhouderij. Een term als getijdetrek staat wel in de tekst, maar wordt niet verklaard en is evenmin in het register te vinden. Het fenomeen 'fall' wordt nergens beschreven. We moeten dus niet op alle vragen een antwoord verwachten. Binnen zo weinig pagina's is dat ook niet mogelijk. Een publikatie die zeker genoemd had moeten worden is het voortreffelijke boekje van Van Nes en Sluimers "Vogels trekken over ons land" (1953). Niettemin kan ik iedereen die iets meer wil weten over vogeltrek aanraden dit boekje aan te schaffen.

Dick A. Jonkers

NIEUW VOGELOPVANGADRES TE BAARN

Na het vertrek uit Baarn van Isolde Schreuder, die gedurende een aantal jaren met veel zorg de vogelopvang in Baarn en omgeving verzorgde, is Marjolein Pieters bereid gevonden het werk van Isolde over te nemen. Na een stage van enige maanden bij Mevrouw van Ingen van het Vogelasiel Naarden, heeft zij voldoende praktische kennis vergaard om zelfstandig te kunnen werken in Baarn.

De nieuwe vogelopvang wordt gevestigd op het landgoed "Buitenzorg" achter het gebouw van de Hippische Sportbond aan de Amsterdamsestraatweg 51 (het huis met het torentje) te Baarn.

Hoewel de outillage nog niet helemaal compleet is, heeft Marjolein Pieters na het afkomen van de vereiste vergunning reeds heel wat werk verzet. Binnenkort zal het zover zijn dat deze nieuwe vogelopvang officieel wordt geopend.

VRAAG & AANBOD

Ter overname aangeboden:

- De Grutto in Nederland, Wet.Med. K.N.N.V. no. 90	f 10,--
- Vogels van Vlieland, idem no. 75	" 10,--
- De Zuidelijke Vechtplassen	" 25,--
- Avifauna van Midden Nederland	" 45,--
- Atlas van de Nederlandse Broedvogels	" 30,--
- Vogels van de Grote Rivieren	" 45,--
- Verslagen en bijdragen Ned.Ver.tot Besch.van Vogels, 1955-56	" 15,--
- idem 1937-47	" 15,--
- idem 1929-36	" 15,--
- Vogels leren kennen, H.Gallagher, z.j.	" 10,--
- Avifauna van de Braakmanpolder	" 5,--
- De vogels van Terschelling, Tanis, 1963	" 15,--
- Broedvogels van de Veluwe, Wet.Med. K.N.N.V. no 12	" 10,--
- Vogelwaarnemingen in Zuidelijk Flevoland, Limosa 11 (overdruk)	" 2,50
- The Shore shooter (Eidereend), R.Arnold, z.j.	" 10,--
- The birds, O.Heinrath, 1959	" 10,--
- Störche, H.Sülberg	" 35,--
- Mein Vogel - Aus dem Leben des Mauerseglers (Apus apus) Weitmayer E., 1983	" 10,--
- Avifauna Amstelland	" 10,--
- De vogels van Noordwijk	" 10,--
- Jaarboek Natuurmonumenten 1950-1953	" 5,--
- Ur Fuglen - Lyrurus tetrrix i Danmark	" 5,--
- De verspreiding van de Wulp (Numenius arquata) als broedvogel in Nederland	" 10,--
- Roek, Ecoscript Mondiaal Alternatief	" 10,--
- Aalscholver, idem	" 3,--
- IJsvogel, idem	" 3,--
- Ortolaan, idem	" 3,--
- Spreeuw, idem	" 10,--
- Grutto, idem	" 3,--
- Vogels uit de Wasepolders, waarheen	" 4,--
- Weidevogelonderzoek landinrichtingsgebied Eemland, 1989	" 10,--
+ Vogeljaar Jaargangen	" 20,--
- idem Losse nummers	" 2,50
- De Lepelaar Losse nummers	" 3,--
- Vogels Losse nummers	" 2,50
- Grasduinen Jaargangen	" 25,--

Dick Jonkers, Juffersland 16, 3956 TT Leersum.

WAAR ZIJN ZE GEBLEVEN?

Willem Weitjens

Het valt steeds weer op de laatste jaren: tijdens excursies, lezingen en dergelijke zie je in hoofdzaak ouderen. Waar zijn ze gebleven, de jongeren?

Tijdens de eerste jaren van mijn lidmaatschap van de vogelwerkgroep waren ze er nog, in mijn herinnering vrij veel enthousiaste, initiatiefrijke jonge mensen, die een flink aandeel in het werk hadden en bovendien, onbewust, zorgden voor een wat meer ontspannen sfeer binnen de groep.

In de tweede helft van de tachtiger jaren is hun aantal snel teruggelopen en op dit moment zijn er, naar ik meen, nog maar weinig over. Voor alle duidelijkheid: ik heb het over actieve jongeren beneden de 30 jaar.

Naar mijn bescheiden mening moet er hoog nodig iets aan verjonging worden gedaan. Zo niet, dan slaat de vergrijzing steeds verder toe, met alle respect overigens voor de vele "grijze duiven" die ieder op hun eigen wijze een aandeel leveren in het werk binnen de VWG.

Ik geef het bestuur in overweging dit probleem te evalueren en te zoeken naar een oplossing. Mogelijk kan de komende viering van het 25-jarig jubileum gebruikt worden voor actie op dit gebied.

De jeugd heeft de toekomst en dat is wat de Vogelwerkgroep ook nodig heeft!

ONTVANGEN LITERATUUR

Samengesteld door Leny Reddingius.

- AYTHYA VWG der NJN, jrg 29 no 1, 1990:
Mogelijke beheersmaatregelen voor de Zomertaling - Doortrek en overwintering van de Kemphaan in Polder Arkemheen 1984-1989 - De balts van Grote Zagers - Het foerageergebied van steltlopers onder Terschelling.
- idem, jrg 29 no 2, 1990:
Het voedsel van de Wulp in de nazomer op Terschelling.
- idem, jrg 29 no 3, 1990:
Terreingebruik van de Smient in Polder Arkemheen - Afwijkende gedragingen bij Vorkstaartmeeuwen - Hoogwatervluchtplaats-telling 24 aug. 1990 op Terschelling.
- DUTCH BIRDING, Dutch Birding Association, jrg 13 no 1, 1991:
Identification and status of Nordmann's Greenshank - Russische Stormmeeuw in Nederland - Country varia: Israël.
- idem, jrg 13 no 2, 1991:
Rare birds in the Netherlands in 1989 - Wing and tail moult in first-year Brown-headed Gulls wintering in Thailand.
- idem, jrg 13 no 3, 1991:
Jufferkraanvogels bij Asten in augustus-september 1989 - Grijze strandloper in Oostvaardersplassen in juni 1989 - Spotlijster op Schiermonnikoog in oktober 1988.
- idem, jrg 13 no 4, 1991:
Aspects of identification of Crested Coot - Siberische Strandloper te Philippine (Zeeland) in september 1989 - Recognition of Icelandic Black-tailed Godwit and its occurrence in the Netherlands - Rotskruiper in Amsterdam in winters van 1989/90 en 1990/91.

- FICEDULA, Twentse VWG, jrg 20 no 3, oktober 1991:
De broedvogels van het Witteveen (1) (gem.Haaksbergen, LR) - De ontwikkeling van de reigerkolonie op Twickel - Geelpootmeeuwen op het Rutbeek in augustus 1989.
- FITIS, VWG Zuid-Kennemerland, jrg 27 no 3, 1991:
Bijna 40 jaar vogeltrek tellen bij Bloemendaal aan Zee; trends in soorten en aantallen.
- DE GIERZWALIJW, VWG Amsterdam, jrg 29 no 1 & 2, 1991:
Regionale vogelbescherming in en rond Amsterdam - Bosuilproject in het recreatiegebied Spaarnwoude.
- DE GRASPIEPER, Samenwerkende VWG's N.H., jrg 11 no 3, oktober 1991:
Broedgeval van Roek in Medemblik - Het voorkomen van de Draaihals in Noord-Holland van augustus 1988 t/m juli 1990 - Gedrag van Zwarte Spechten in het Noordhollands Duinreservaat - Voorjaarsslaapplaats van Gele Kwikstaart in de Oeverlanden van het Nieuwe Meer.
- DE GRAUWE GANS, Vogel- en Natuurwacht Flevoland, jrg 6 no 3, 1990:
Midwinterroofvogeltellingen in 1986-89 - Zeldzame en onregelmatige vogels in Flevoland in 1984-89 - Orpheusspotvogel bij Houtribsluizen in juli 1989 - Grauwe Fitis in Roggebotzand in juni 1989.
- DE GRUTTER, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, jrg 15 no 4, aug.1991:
De Vogelbeschermingswacht en de Ruimtelijke Ordening.
- idem, jrg 15 no 5, oktober 1991:
Door het moerasbos de bomen niet meer zien - Blijft Rügen het paradijs voor de Kraanvogels?
- DE KLEINE RATELAAR, IVN Gooi e.o., jrg 13 no 3, augustus 1991.
- idem, jrg 13 no 4, oktober 1991.
- KNIPSELKRANT, Kritisch Faunabeheer, jrg 16 no 3 & 4, sept.1991:
Artikelen over: Afschieten van meeuwen in Heerhugowaard - Wildschade in Langendijk - De zwijnenjacht in het Meinweggebied - etc.
- idem, jrg 16 no 5, november 1991:
Wanbeheer van Wilde Zwijnen in het Nationaal Park de Meinweg - Raad van State beslist over lot stadsduiven - Overschot grofwild door voerplaatsen en wildakkers; Veluwe lijkt op varkenshouderij - Duivenjacht als melkkoetje - etc.
- DE KRUISBEK, Vogelwacht Utrecht, jrg 34 no 4, augustus 1991:
De Grutto's van de Jacobssteeg.
- idem, jrg 34 no 5, november 1991:
Slaaptrek bij overwinterende ganzen - Het voorkomen van Futen in de stad Utrecht.
- LIMOSA, NOU/SOVON/ Watervogels, jrg 64 no 1, 1991:
Watervogeltelling in januari 1989 - Ganzentellingen in Nederland en België in 1988/89 - Explosieve toename van broedende Geoorde Futen in 1983-1989 in Nederland - Broedende Vissdieven op het dak van de bloemenveiling Aalsmeer.
- idem, jrg 64 no 2, 1991:
Herkomst en leeftijdssamenstelling van ruiende Knobbelswanen op het IJsselmeer - Herkomst van in Marokko overwinterende Grutto's - Punt-Transect-Tellingen van wintervogels in 1986/87 en 1988/89 - Zeldzame en schaarse vogels in Nederland in 1989 - Een sprankje hoop voor de Ortolaan?
- MEERKOET, Natuur- en Milieufederatie Wierhaven, no 3, september 1991:
Roeken in Wierhavenland - De Strandleeuwrik als doortrekker door Wierhavenland - Terugmeldingen van geringde vogels.

- MEN EN NATUUR, IVN, jrg 2 no 4, herfst 1991:
Gemeenten, milieu en educatie.
- MENS EN VOGEL, Kon.Belgisch Verbond voor de Bescherming van Vogels, jrg 29 no 3, september 1991:
Nieuwe jachtreglementering in Vlaanderen - Het maffiarlijk van de handel in exotische vogels valt uiteen - Strijd tegen sprinkhanen bedreigt avifauna - De Bosuil: een prins in het koninkrijk van de nacht - De Sperwer: een jager zonder geweer.
- DE MOURIK, VWG Rijk van Nijmegen e.o., jrg 17 no 1, 1991:
Het Paapje in het Rijk van Nijmegen e.o. (1907-1989) - Natuurwaarden van de Moespotse Waard: Broedvogels in 1990 - Wintervogeltelling Land van Cuyk, december 1990.
- NATUURBEHOUD, Natuurmonumenten, jrg 22 no 3, augustus 1991:
De strijd om het Korhoen - Stichting Oostvaardersplassen degelijke basis voor experiment.
- idem, jrg 22 no 4, november 1991:
Wildviaducten over A-50 goed gebruikt; ongestoorde passages over de snelweg - Haalt het bos het jaar 2000? - Griend: de nieuwe dijk houdt.
- NATUUR EN MILIEU, Stichting Natuur en Milieu, jrg 15 no 9, sept.1991:
Half-natuurlijke graslanden in Europa verdwijnen - Antarctica beter beschermd.
- idem, jrg 15 no 10, oktober 1991:
De teloorgang van de bongerds.
- idem, jrg 15 no 11, november 1991:
West-Ierse natuur lijdt onder EG-beleid . Robinia blijkt waardevol hardhout uit eigen land.
- NATUUR NABIJ, IVN Eemland, jrg 19 no 4, september 1991.
- NOORDHOLLANDS LANDSCHAP, St. Het Noordhollands Landschap, jrg 18 no 3, 1991:
Het Blok, Texels eerste watervogelreservaat - De binnendingraslanden van Noord-Bakkum en de Egmond; een zeldzaam landschap - De vorm van de Noordhollandse dijken - Natuurlijke oevers kunnen geld besparen - Paul Lodewijkx; een uitzonderlijk vogelfotograaf.
- PERKETUTTER, NJN afd. Hilversum, jrg 20 no 6, november 1991.
- DE STEENLOPER, VWG Den Helder, jrg 9 no 50, oktober 1991:
Nederlandse plate- en dierenamen deel 6 - Alledaagse vogels:Spreeuw.
- idem, jrg 14 no 6, oktober 1991:
Alledaagse vogels: Bonte Strandloper - Nederlandse plante- en dierenamen deel 7.
- idem, jrg 14 no 7, november 1991:
Alledaagse vogels: Patrijs - Nederl.plante- en dierenamen deel 8.
- VANELLUS, Bond v.Friese Vogelbesch.wachten, jrg 44 no 4, juli/aug. 1991:
Roofvogels in Friesland - Verslag van de wilsterwerkgroep over lopend onderzoek naar doortrekkende Goudplevieren in Nederland.
- idem, jrg 44 no 5, september/oktober 1991:
Vlinders in de tuin - Reactie wijziging Vogelwet 1936, m.n. art.17, zoeken en rapen van kievitseieren.
- VELD EN VITRINE, Fries Natuurmuseum, no 113, september 1991.
- HET VOGELJAAR, St.Het Vogeljaar, jrg 39 no 4, augustus 1991:
Broedvogelgezelschappen in Noord-Holland - Nestvlotjes helpen de Zwarte Sterns - Soortbeschermingsplannen en de rijksoverheid - Staatssecretaris erkent: Kraaienvangkooien in strijd met EG-vogelrichtlijn.

VOGELNIEUWS, Vogelbescherming/SOVON, jrg 4 no 3, september 1991, waarin opgenomen:

VOGELBESCHERMING NIEUWSBULLETIN, jrg 3 no 4, september 1991:

Kolonie Huiszwaluwen buitengesloten in Flevoland - Reparatiwetgeving - Natuurmonumenten, Vogelbescherming en Wereld Natuurfonds willen Oostvaardersplassen gaan beheren - Roofvogels vervolgd.

VOGELS, Vogelbescherming, jrg 11 no 65, oktober 1991:

Waar zijn de GEoorde Futen gebleven? De milieuramp in de Perzische Golf - Aalscholwers zoeken het zelf wel uit - Duponts Leeuwerik, unieke zanger in Europa - Balgzand, woonkamer van het waddengeied - Tuinfluiters houden er een agenda op na - De Kruisbek - Een Steenuil met een vreemde spijskaart.

idem, jrg 11 no 66, november/december 1991:

Wanbeleid in de Waddenzee kost duizenden vogels het leven - Wadvogels in de toendra - De Kil van Hurwenen - Wordt de Zeearend ooit een Nederlandse broedvogel? - De Barmsijs.

ONZE WAARD, Natuur- en Vogelwacht de Alblasserwaard, jrg 22 no 3, aug.1991: Broedvogelverslag Alblasserbos 1990.

DE WIJDE BLIK, St, Milieutijdschrift Gooi, Vechtstreek e.o., jrg 8 no 1, juli 1991: Slibstort in de Spiegelpolder? - De Bethunepolder weer moerasgebied? - Geen golf op Cruijsbergen.

ZICHT OP STICHT, Stichtse Milieufederatie en Konsulent natuur- en milieuedukatie, jrg 8 no 4, 1991: Landbouw en natuur kunnen niet samen.

idem, jrg 8 no 5, 1991.

VELDWAARNEMINGEN

Samengesteld door Willem-Jan Hoeffnagel

NAAM_NI.	AANTAL	DATUM	GEFIED	WAARNEMER
Dindaars	1	1991-02-27	Karnemelkveent	S. van Dijk
Dindaars	1	1991-02-24	Bergse Pad, Ankeveen	M. Dingemans e.a.
Dindaars	1	1991-04-03	Vogelhut De Gooi	V. Kalkman
Dindaars	1	1991-04-20	Hilversums Wasmeer	J. Terlouw
Dindaars	2	1991-10-27	In de Een bij Eenbrugge	M. van Houten
Rondhalsfuut	1	1991-03-27	Spiegelplas	S. van Dijk
Rondhalsfuut	2	1991-09-19	Spiegelplas, Nederhorst den Berg	J. Brandjes e.a.
Geenrde Fuut	4	1991-01-06	Zuiveringsvijver Hilversum Oost	J. Renzenbrink
Geenrde Fuut	2	1991-04-13	Hilversums Wasmeer	J. Terlouw
Roerdoop	1	1991-01-29	Dammerkade, Ankeveen	D.A. Jonkers
Roerdoop	1	1991-06-01	Bergse Pad, Ankeveen	J. Brandjes
Woudaapje	1	1991-07-09	Dammerkade, Ankeveen	J. Brandjes e.a.
Kwak	1	1991-06-29	Keverdijkse Polder	M.J.A. Hoeffnagel
Grote Zilverreiger	1	1991-10-27	Maatpolder-Eenespolder	M. van Houten
Purperreiger	1	1991-09-01	Dammerkade, Ankeveen	C. Rnsier e.a.
Purperreiger	1	1991-10-16	Tienhovenskanaal	S.L. Viesser e.a.
Kleine Zwaan	212	1991-10-27	Geenmeer	D.A. Jonkers e.a.
Kleine Zwaan	78	1991-10-28	Aetsveldse Polder, Weesp	J.W. van Galen last
Brauwe Gans	5	1991-04-29	Plas Breukelerveen	J. Terlouw
Brauwe Gans	38	1991-04-29	Eendekoni Breukelerveen, Achteraf	J. Terlouw
Brauwe Gans	291	1991-07-21	Naarderapont, Naarden	D.A. Jonkers e.a.
Nijlgans	6	1991-10-23	Aetsveldse Polder, Weesp	J.W. van Galen last

Bergeend	6	1991-10-27	Gooimeer bij Huijzerpier	D.A. Jonkers e.a.
Kronneend	1	1991-03-24	Muiderzand	NJN-excursie
Kronneend	3	1991-04-08	't Ho]	N.J. Dingemans
Krooneend	1	1991-11-06	Singel bij brug bij Bestevaer	G. Marmelstein e.a.
Kuifeend	7	1991-06-30	Bergse Pad, Ankeveense Polder	A. Vermeule
Wespendief	1	1991-06-06	Aardjesberg, Westerheide, Hilversum	J. Brandjes
Wespendief	1	1991-07-25	Bussum-Zuid	J. Brandjes e.a.
Rode Wouw	1	1991-05-29	Polder Driemond	C. Rosier e.a.
Bruine Kiekendief	2	1991-04-08	't Ho]	N. Dingemans
Bruine Kiekendief	1	1991-09-14	Onstermeent/Vierde Kwadrant, Huizen	D.A. Jonkers e.a.
Blaauwe Kiekendief	1	1991-07-23	Westhove, Huizen	D.A. Jonkers
Havik	1	1991-02-17	Karnemelksloot	S. van Dijk
Havik	1	1991-04-10	Gooilust	V. Kalkman
Havik	1	1991-04-25	Anna's Hove	A. Stron
Havik	1	1991-10-26	Finde Gooi	D.A. Jonkers e.a.
Sperwer	1	1991-07-22	Westhove, Huizen	D.A. Jonkers
Sperwer	1	1991-08-04	Westhove, Huizen	D.A. Jonkers
Sperwer	1	1991-08-04	St. Janskerkhof, Laren	D.A. Jonkers e.a.
Sperwer	1	1991-09-26	Groeve Onstermeent, Blaricum	D.A. Jonkers
Sperwer	2	1991-10-26	Westhove, Huizen	D.A. Jonkers
Sperwer	1	1991-10-27	Wolfskamer, Huizen	D.A. Jonkers e.a.
Buizerd	1	1991-09-14	Naardermeent, Naarden	D.A. Jonkers e.a.
Buizerd	7	1991-09-28	Blaricum	F. Fratersmin e.a.
Buizerd	1	1991-10-26	Westhove, Huizen	D.A. Jonkers
Buizerd	1	1991-10-26	Finde Gooi/Egelshek	D.A. Jonkers
Buizerd	1	1991-10-27	Wolfskamer, Huizen	D.A. Jonkers e.a.
Ruigpoothuizerd	1	1991-04-15	Fennolders	Vogeljaar 39(4):190
Ruigpoothuizerd	1	1991-10-26	Westhove, Huizen	D.A. Jonkers
Visarend	1	1991-04-23	Dammerkade, Ankeveen	V. Kalkman e.a.
Visarend	1	1991-09-10	Naardermeer, Naarden	J. Brandjes
Visarend	3	1991-09-27	Sticht Hollandse Ankeveen	P. Verstraeten
Visarend	1	1991-09-24	Dammerkade, Ankeveen	J. Brandjes e.a.
Visarend	1	1991-09-29	Dammerkade, Ankeveen	D.A. Jonkers e.a.
Bonvalk	1	1991-06-24	Melkmeent, Hilversum	A. Vermeule
Waterhooen	3	1991-11-10	Singel Lange Zuiderzee, Huizen	G. Marmelstein
Kleine Plevier	9	1991-07-21	Slik onstzijde Muiderberg	D.A. Jonkers
Goudplevier	800	1991-11-05	Aetsveldse Polder, Weesp	J.W. van Galen i.a.t
Ronte Strandloper	3	1991-10-27	Slikveldje Eemmond reservaat	M. van Houten
Watersnip	11	1991-09-01	Dammerkade, Ankeveen	C. Rosier e.a.
Watersnip	32	1991-11-05	Aetsveldse Polder, Weesp	J.W. van Galen i.a.t
Grutto	1	1991-09-21	Fennolder "Zuid"	R.A. Knie e.a.
Regenwulp	1	1991-07-23	Westhove, Huizen	D.A. Jonkers
Wulp	34	1991-09-04	Aetsveldse Polder, Weesp	J.W. van Galen i.a.t
Poelruiter	1	1991-08-26	Dammerkade, Ankeveen	J. Brandjes
Witgatje	1	1991-08-21	Onstermeent, Huizen	J. Brandjes e.a.
Dwergmeeuw	3	1991-04-29	Breukelenveense Plas	J. Terlouw
Kleine Mantelmeeuw	47	1991-11-10	Kinderstrandje, Huizen	G. Marmelstein
Visdief	2	1991-07-11	Vuntusplas, Oud-Lonsdrecht	A. Vermeule
Dwergstern	1	1991-09-14	Gooimeer t.h.v. Magdalena, Naarden	D.A. Jonkers e.a.
Ransuil	1	1991-06-01	Ten onsten van Naarden Vesting	Weenen e.a.
Bierzwaluw	25	1991-07-25	Westhove, Huizen	D.A. Jonkers
IJsvogel	1	1991-06-01	Omgeving Quest International	P. Verstraeten
IJsvogel	1	1991-09-13	Schaap en Rurgh, 's-Graveland	Joh. J. Frieswijk
IJsvogel	1	1991-09-29	Dammerkade, Ankeveen	D.A. Jonkers
IJsvogel	1	1991-10-10	Schaap en Rurgh, 's-Graveland	Joh. J. Frieswijk
IJsvogel	1	1991-10-29	Leeuwenlaan t.h.v. Hilverbeek	Joh. J. Frieswijk
IJsvogel	1	1991-10-31	Schaap en Rurgh, 's-Graveland	Joh. J. Frieswijk
Zwarte Specht	2	1991-04-10	Spanderswoud, Hilversum	N. Dingemans
Zwarte Specht	1	1991-09-19	Postiljonheide, Laren	J.A. Onsterlaken e.a.
Kleine Ronte Specht	1	1991-03-15	Corversbos, Hilversum	V. Kalkman
Kleine Ronte Specht	1	1991-07-02	Zanddijk, Naarden	D.A. Jonkers

Overzwaluw	1	1991-09-01	Westhove, Huizen	D.A.Jonkers
Ronniepijper	1	1991-09-14	Westhove, Huizen	D.A.Jonkers
Ronniepijper	2	1991-09-29	Dammerkade, Ankeveen	D.A.Jonkers e.a.
Waterpijper	1	1991-10-27	Huizer Pier	D.A.Jonkers e.a.
Waterpijper	1	1991-10-27	Wolfskamer, Huizen	D.A.Jonkers e.a.
Grote Gele Kwikstaart	1	1991-09-27	Station Bussum-Zuid, Bussum	J.Brandjes
Grote Gele Kwikstaart	1	1991-10-08	Schaep en Burgh, 's-Graveland	Joh.J.Frieswijk
Waterspreeuw	1	1991-03-21	Dammerkade, Ankeveen	S.van Dijk
Gekraagde Roodstaart	1	1991-06-13	Rij Palmkazerne, Bussum	C.Rosier
Paanje	6	1991-09-13	Westerheide, Hilversum	J.Brandjes
Roodhorsttapuit	2	1991-09-13	Westerheide, Hilversum	J.Brandjes
Roodhorsttapuit	2	1991-10-27	Femond reservaat, Femmes	M.van Houten
Tapuit	1	1991-09-10	Tafelbergheide, Blaricum	F.Fratersaid
Tapuit	2	1991-09-12	Bussumerheide	C.Rosier
Tapuit	1	1991-09-18	Bussumerheide	C.Rosier
Ronde Tapuit	5	1991-09-11	Aetsveldse Polder, Weesp	J.W.van Galen last
Beflijster	2	1991-04-29	Zanddijk, Naarden	M.van Houten
Kraesvogel	248	1991-11-12	Noordpolder, Muiden	J.W.van Galen last
Kniperwiek	1	1991-09-21	Hilversumse Meent, Hilversum	J.Brandjes e.a.
Kniperwiek	31	1991-11-12	Noordpolder, Muiden	J.W.van Galen last
Sprinkhaanzanger	2	1991-05-30	Bergse Pad, Ankeveen	J.Brandjes
Kleine Karekiet	1	1991-09-29	't Boog, Ankeveen	D.A.Jonkers
Spotvogel	1	1991-06-10	't Merk, Huizen	C.Rosier
Spotvogel	1	1991-06-23	Kortenhoeftse Dijk, Kortenhoeft	A.Vermeule
Spotvogel	1	1991-06-23	Moleneind, Kortenhoeft	A.Vermeule
Spotvogel	1	1991-07-14	Moleneind, Kortenhoeft	A.Vermeule
Spotvogel	1	1991-07-21	Westhove, Huizen	D.A.Jonkers
Braamsluiper	1	1991-04-25	Gemeentlandsjaan/Hoek 't Merk, Huizen	C.Rosier
Braamsluiper	1	1991-07-09	Maneveld (?), Nieuw Loosdrecht	A.Vermeule
Braamsluiper	1	1991-07-10	Plasjes bij 't Want, Huizen	C.Rosier
Grasmus	1	1991-06-16	Dr.Kuyperin/Groen v.Prinsterenln, Huizen	C.Rosier
Grasmus	1	1991-04-27	Magdaleen, Huizen	A.Vermeule
Grasmus	2	1991-06-30	Ringdijk Hortsbremerpolder, Ankeveen	A.Vermeule
Tijftjaf	1	1991-10-27	Gonmeer bij Magdaleen, Huizen	D.A.Jonkers e.a.
Grauwe Vliegenvanger	3	1991-07-12	Moleneind, Kortenhoeft	A.Vermeule
Grauwe Vliegenvanger	2	1991-07-12	Horndijk, Loosdrecht	A.Vermeule
Bonte Vliegenvanger	1	1991-05-27	Hoek Buisweg/Stroneslaan, Hilversum	C.Rosier
Baardmannetje	1	1991-04-05	Gonmeerkust t. onsten van Oud-Valkerveen	Wenen e.a.
Baardmannetje	1	1991-09-14	Gonmeer bij Magdaleen, Huizen	D.A.Jonkers e.a.
Baardmannetje	8	1991-10-15	Zanddijk, Naarden	J.Brandjes
Zwarte Mees	1	1991-10-27	Huizer Pier	D.A.Jonkers e.a.
Wielewaal	1	1991-04-29	Rongehied Oud Valkerveen	M.van Houten
Kauw	104	1991-10-27	Huizer Pier	D.A.Jonkers e.a.
Kauw (Oost-Europ. vorm)	1	1991-10-07	Geintuurhaan, Bussum	J.Brandjes
Keep	15	1991-11-05	Tuin, Baarn	M.Kruseman e.a.
Putter	17	1991-09-11	Aetsveldse Polder, Weesp	J.W.van Galen last
Witbandkruisbek	1	1991-01-28	Hilversumse Wasmeer	Vogeljaar 39(4):192
Goudvink	2	1991-09-27	Dortheegaarde, Bussum	C.Rosier
Sneeuwgorst	1	1991-10-27	Huizer Pier	D.A.Jonkers

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Postadres VWG : VWG Het Gooi, Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

Het dagelijks bestuur

Voorzitter : R.A.Kole, Torenavalk 22, 3752 SK Bunschoten, tel.03499-82303
Sekretaris : W.J.A.Hoeffnagel, Krekelmeent 72, 1218 ED Hilversum, tel.02159-19356
Penningmeester: L.Mudde, Slauerhoffstraat 6, 1382 RR Weesp " 02940-11683

Kontaktpersonen-coördinatoren subgroepen

Avifauna : W.J.A.Hoeffnagel, Krekelmeent 72, 1218 ED Hilversum, 02159-19356
Eempolders : R.A.Kole, Torenavalk 22, 3752 SK Bunschoten " 03499-82303
Nestkasten : D.A.Jonkers, Juffersland 16, 3956 TT Leersum 03434-51109
Propaganda : R.v.d.Akker, Gooiersgracht 15, 1251 VA Laren 02153-83071
Vogelcursus : A.v.Klaveren-v.Oord, Berkenhof 3, 1241 VP Kortenhoef, 035-61426
Excursies : J.J.M.van Velsen, Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn 02154-18804
Korhaan : W.Duurland, M.Simonszhof 84, 1216 LM Hilversum 035-217222
Contr.Vogelwet
(A.I.D.): R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 14, 1244 PJ Ankeveen 035-62641
Vogelasiel : W.van Ingen-den Oude, J.v.Schimmelstr. 6, 1411 VS Naarden, 02159-45658
Consulent Vogelbescherming en vrije
Vogelreservaten:R.Kloosterman, Huizerweg 21j, 1401 GG Bussum, tel.02159-10562
Natuurbeschermings-
consulenten : S.N.Dwarshuis, Willibrorduslaan 88, 1216 PC H'sum 035-216846
R.Kloosterman, Huizerweg 21j, 1401 GG Bussum, tel.02159-10562

Inzenden waarnemingskaartjes

W.J.A.Hoeffnagel, Krekelmeent 72, 1218 ED Hilversum

Afhalen waarnemingskaartjes

Ankeveen : R.G.Moolenbeek, A.Voetlaan 14, 1244 PJ Ankeveen 035-62641
Bussum/Naarden: L.Reddingius, Gr.W.den Oudelaan 22, 1412 AV Naarden 02159-42508
Hilversum : W.J.A.Hoeffnagel, Krekelmeent 72, 1218 ED Hilversum 02159-19356
P.v.d.Poel, Siriusstraat 25, 1223 AL Hilversum, 035-831592
Baarn : J.J.M.v.Velsen, Dotterbloemlaan 39, 3742 ED Baarn, 02154-18804

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep, is de vereniging op geen enkele wijze verantwoordelijk te stellen.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester dienen declaraties voor gemaakte onkosten vóór 1 december bij de coördinator van de betreffende subgroep te worden ingediend.

Contributie: Voor leden f 20,--, huisgenoot-leden f 7,50 per jaar, bij voorkeur te betalen met de van ons ontvangen accept-girokaart met lidnummer, aan het begin van het kalenderjaar.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

" De Korhaan "
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028 , 1200 BA Hilversum

port betaald
Hilversum